DÜNYANIN EN YÜKSEK SAATİ
VACHERON et CONSTANTİN
CENEVRE
Türkiye mümessili
Z. SAATMAN — Sultanhamam

Cumhuriyet

18 inci yıl sayı: 6274

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366, Tahrir heyeti: 24298. İdare ve Matbaa kısmı 24299 - 24290

Perşembe 5 Şubat 1942

Halid Ziya Uşaklıgil
Saray ve Ötesi
(Son Hatıralar)
Üçüncü cild çıktı.
Fiatı 75 kuruş
HİLMİ KİTABEVİ

Ekim seferberliği

Başvekilimiz yeni tedbirlerle meşgul

Köylüye tohumluk dağıtılacak

Ankara 4 (Telefonla) — Ziraî istihsali artırmak ve bilhassa yazlık ekim işlerinde azamî yardımda bulunmak kararında olan hükûmet, Başvekilimizin radyodaki hasbıhalinde de kaydettikleri gibi bu yolda tedbirler almağa devam etmektedir Başvekil Dr. Refik Saydam bugün saat 10,30 da Ziraat Vekâletine giderek 12,30 a kadar meşgul olmuştur. Mısır, darı, patates gibi yazlık mahsullerin tohumları Toprak Mahsulleri Ofisi veya Ziraat Bankası vasıtasile tedarik edilerek çiftçiye avans olarak dağıtılacaktır. Bu tohum dağıtma sırasında tohum verilen köylülerden pul ve her nevi resimden muaf, yalnız ihtiyar heyetince tasdikli birer beyanname alınacaktır.

Diğer taraftan birçok vatandaşlar da bahçelerine çiçek yerine sebze ekmek üzere Vekâlete müracaatte bulunarak tohumluk tedariki hususunda yardım istemişlerdir. Bu müracaatler tevali etmektedir. Vekâlet çiçek yerine sebze ekmek istiyenlerden Ankarada bulunanlara Ziraat Enstitüsü ve Atatürk Çiftliğinden tohumluk verilmesini karar altına almıştır.

Bu gün mer'iyete giren bir kararname ile de muhtaç çiftçiye ziraat alet ve vasıtaları temini için 300,000 liraya kadar mütedavil sermaye tahsis olunmuştur.

Singapuru müdafaa eden uçak savar bataryaları

İngiliz - Amerikan tebliği

Singapur'un mukadderatını tayin edecek muharebe

Japonların hava, kara ve deniz kuvvetlerile büyük bir hücuma geçeceği tahmin ediliyor

General Vavel, İngiliz kuvvetlerine mühim bir günlük emir gönderdi

Londra 4 (a.a.) — Singapurda fırtınadan evvelki durgunluğu andıran bir sükûnet vardır. Japonlar ellerindeki bütün hava, kara ve deniz kuvvetlerini kullanarak büyük bir hücuma geçeceklerdir.

Bu üssün mukadderatını tayin edecek büyük meydan muharebesi yakındır. Singapurun müdafaası geniş ölçüde kullanılacak av tayyaresine bağlıdır. Singapura yakın Sumatra ise de bu üssün Singapur göklerini korumak için gereken av tayyarelerini toplamağa yetmiyeceği anlaşılıyor.

Singapurda topçu muharebesi ve akınlar

Singapur 4 (a.a.) — Uzakdoğu çarşamba tebliği:

Durumda bildirilmeğe değer değişiklikler yoktur. Topçumuz Johor Bahruda düşman taşıtlarına ateş açmıştır.

Düşman tayyareleri Singapur adası üzerine bazı akınlar yapmışlar, bazı hasarlara sebebiyet vermişlerdir. Askerler arasında kayıb azdır.

31 sonkânundan 2 şubata kadar, tayyare karşı koyma topçumuz iki düşman tayyaresini muhakkak surette, diğer 3 tayyareyi kuvvetli bir ihtimalle düşürmüştür.

Salı günkü hava hücumlarında sivil halktan 70 kişinin öldüğü, 200 den fazla kimsenin yaralandığı sanılmaktadır.

General Wavell'in emri yevmisi

Singapur 4 (a.a.) — General Wavell, İngiliz ve imparatorluk kuvvetlerine gönderdiği hususî bir günlük emirde diyor ki:

«Bizim ve Amerikan müttefiklerimizin doğu harb sahasına gönderdiğimiz büyük takviye kuvvetlerini beklemek için zaman kazanmak rolümüzdür. Almanların ileri hareektini durduran ve birinci Ypres meydan muharebesinde

(Arkası Sa. 3, sütun 3 te)

Dünya Ölçüsünde Harb sahası

Çinin Londra sefiri Bay Koo Demokrasi müttefiklerinin dikkatini mühim bir hâdise üzerine çekmiştir. Uzakşarklı diplomatın keskin sezişine göre Japonya ile Mihverin Avrupalı azaları olan Almanya ile İtalya Hind Okyanusu üzerinden elele vermek amacını güdüyorlar. Şimdiden Malezyanın garbında Hind denizine ittisal peyda etmiş olan Japonya Singapuru işgale muvaffak olursa binnetice Hind Okyanusunu müessir surette kontrol edecek bir duruma geçecektir. Bu noktaya mim koyan Çin diplomatının gözünde Libya muharebeleri çok manalıdır. O Mihverin bu sefer Süveyş kanalını iskat etmek hedefine yürüyeceğinden adeta emindir. Eğer Mihver bir taraftan Uzakdoğuda, diğer taraftan Ortaşarkta bu gayelerini elde ederse kendisini tasavvur olunan birleşme plânının gerçekleştirilmesinde ehemmiyetli adımlar atmış saymağa hak kazanacaktır.

Çin diplomatı Japon - Alman plânının tatbikatına aid tasavvurlardan da malûmat veriyor: Buna göre Almanya ile Japonya Uzakşarkla Avrupa arasında eşya mübadelesine kadar gitmeyi düşünmektelerdir. Filhakika Japonyanın şimdiye kadar işgal ettiği ve bundan sonra da işgal edebileceği yerlerde kendisi kadar Mihverin Avrupalı rükünlerinin de işlerine yarıyacak çok kıymetli maddeler vardır. İşte Londradaki Çin büyük elçisi Demokrasi müttefiklerinin dikkatlerini bu ihtimaller üzerine çekiyor.

Bunlar elbette Çin diplomatının el altından elde etmiş olacağı malûmat değil, belki harbin gidişine göre her keskin zekânın kolaylıkla hükmedebileceği ihtimallerdir. Nitekim bu yoldaki ihtimallerin diğer bir şekli üzerinde Londra matbuatı bugünlerde sıkça durmaktadır. Bunlara göre Feodosyaya çıkarılan Rus kuvvetlerini mağlûb etmiş olan Almanların bundan sonra şark cephesinde takib edecekleri en yakın ve kendilerine göre en ehemmiyetli hedef Kafkasyadır. Gene bunlara göre Kafkasyada petrola kavuşacak olan Almanlar orada kalacak değillerdir, belki İran üzerinden Hindistan hududlarına dayanarak cenubi Asyada Japonlarla elele vermeğe çalışacaklardır.

İlk bakışta bütün bu faraziyeler birer vahime gibi görünebilirler. Fakat gittikçe son şiddetini almakta olan harb hareketleri her millete göre hakikaten bir ölüm dirim cidali haline girmiş olduğundan alâkadar memleketlerin hepsi her ihtimali gözönüne almak mecburiyetinde bulunuyorlar.

Serin kanla düşünüldüğü zaman pek uzaktan uzağa ihtimaller mahiyetini ileri geçmemek lâzım gelen bu faraziyeleri her taraf bugünden yarına hakikat olabilecek plânlar halinde evirip çeviriyorlar. Ve filhakika hangi sahada bir tarafın zayıf bulunması veya gafil avlanmasile meydan alacak vaziyetlerin korkunç cereyanlara kapı açması ihtimal haricinde bir iş de görülmüyor.

Meselâ bir Pearl Harbour baskını Amerikan donanmasını, Mösyö Çörçilin tabirile, Pasifik Okyanusunda meflûc bir hale koymuş ve bu Amerikan kayıblarına ilâveten pek kısa fasıla ile iki İngiliz zırhlısının batırılması Uzakdoğuda deniz hakimiyetini Japonların eline teslim etmiştir. Bu sayededir ki Japonlar şimdi Singapurun kapılarına dayanmış bulunuyorlar, ve ayni zamanda bütün o havalinin birer kıt'a önemindeki bütün sahalarını kollarını sallıyarak işgal etmek durumunu yürütüp gidiyorlar, ve bu meyanda Birmanya içinde de muvaffakıyetle ilerliyorlar. O Birmanya ki milliyetçi Çinin biricik nefes alacak ve kuvvet verecek yolu oradan geçer. Bu vaziyet karşısında Çinin Londra sefirinin telâşa düşmesi ve daha vahim ihtimallerle alâkadarları telâşa düşmesine şaşmamalıdır.

YUNUS NADİ

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Kahirede hükûmet buhranı

Nahas Paşa Başvekâlete getiriliyor

Kralın hareketleri Londrada biraz endişe, biraz da tenkidle karşılandı

Vefd partisi lideri Nahhas Paşa

Ankara 4 (Radyo Gazetesi) — Mısırdaki hükûmet buhranı devam ediyor. Kral Faruk Vefd partisi lideri Nahhas Paşayı yeni hükûmeti teşkile memur etmiştir. Vefd partisi hükûmet koalisyonlarına taraftar değildir. Nahhas Paşanın da yeni seçim istemesi ve bu seçimde kazanması kuvvetle muhtemeldir.

Bilindiği gibi Vefd partisi İngiltere ile işbirliğine taraftar değildir. Bu sebeble bu partinin Mısırda mevkii iktidara geçmesi üzerine Libyadaki İngiliz harekâtının müteessir olacağı tahmin edilebilir. Mihver kaynakları bu haberden memnun görünmektedirler.

Kral, bütün eski Başvekilleri kabul edecek

Kahire 4 (a.a.) — Yeni kabinenin teşkili için istişarelere başlıyan Kral Faruk dünkü salı günü Vefd partisi lideri Nahhas Paşayı kabul etmiştir. Vefdciler şimdiye kadar kabineye iştirak etmek istemedikleri için bu mülâkat büyük bir alâka uyandırmıştır.

Kral Faruk parti şeflerile istişarelerini bitirmiştir. Yarın bütün eski başvekillerle görüşecektir. Kralın bir koalisyon kabinesi teşkilini arzu ettiği zannedilmektedir.

(Arkası sahife 3. sütun 6 da)

AMERİKAN ORDUSU

Bu sene içinde dört milyona baliğ olacak

36 milyon işçi de harb sanayiinde ve diğer işlerde çalışacaklar

Vaşington 4 (a.a.) — Sene içinde vaziyetin muhtemel inkişafına dair mümessiller meclisinin iş encümenine bir rapor tevdi eden iş istatistik bürosu azasından Donald H. Davenford, bu senenin sonunda ordu hizmetinde bulunacak olanların miktarını 4,200,000 kişi olarak tahmin etmektedir. Bunlardan ayrıca 15,000,000 kişi harb sanayiinde, 21,700,000 kişi de diğer endüstrilerde çalışacaklardır.

Japon harb tebliği

Johor Bahruda bulunan halk boşaltılıyor

Singapura karşı umumî bir taarruz pek yakında başlıyacak

Japonlar, Borneo'da Tavay şehrini de zaptettiler

Tokyo 4 (a.a.) — Domei ajansı Johor-Bahru'dan bildiriyor:

Singapura yapılacak umumi taarruz, pek yakındır. Bu sebeble Johor - Bahru ahalisi Japon askeri makamlarının tavsiyesi üzerine şehri tahliyeye başlamıştır. Ahali emin bir bölgeye gitmektedir.

Borneoda Tavay şehri alındı

Tokyo 4 (a.a.) — Bugün neşredilen tebliğ: Japon kuvvetleri Borneo'nun şimalinde Tavay'da karaya çıkarak 24 sonkânunda şehri işgal etmişlerdir. Tavay şehri Tarakan'ın takriben 100 kilometre şimalinde Seleb denizi kenarındadır.

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

İngiliz kabinesinde tadiller

Lord Biverburg İstihsalât Nazırlığına tayin edildi

Sir Cripps geniş salâhiyet istediği için kabineye alınmadı

Londra 4 (a.a.) — Başvekâlet tarafından neşredilen bir tebliğde, Malzeme Nazırı Lord Biverburg'un harb istihsalât nazırlığına, ticaret dairesi reisi Sir Andrev Dümka'nın Malzeme Nazırlığına, harb münakalâtı nezareti müşterek müsteşarı albay Levelvin'in ticaret dairesi reisliğine tayinlerinin Kral tarafından tasvib edildiği bildirilmektedir.

(Arkası sahife 3, sütun 4 te)

Şark cephesinde

GÖRDÜKLERİM

— 36 — [*]

Bir kolordu Dinyeperi nasıl geçmişti?

Yazan: Emekli General
H. Emir Erkilet

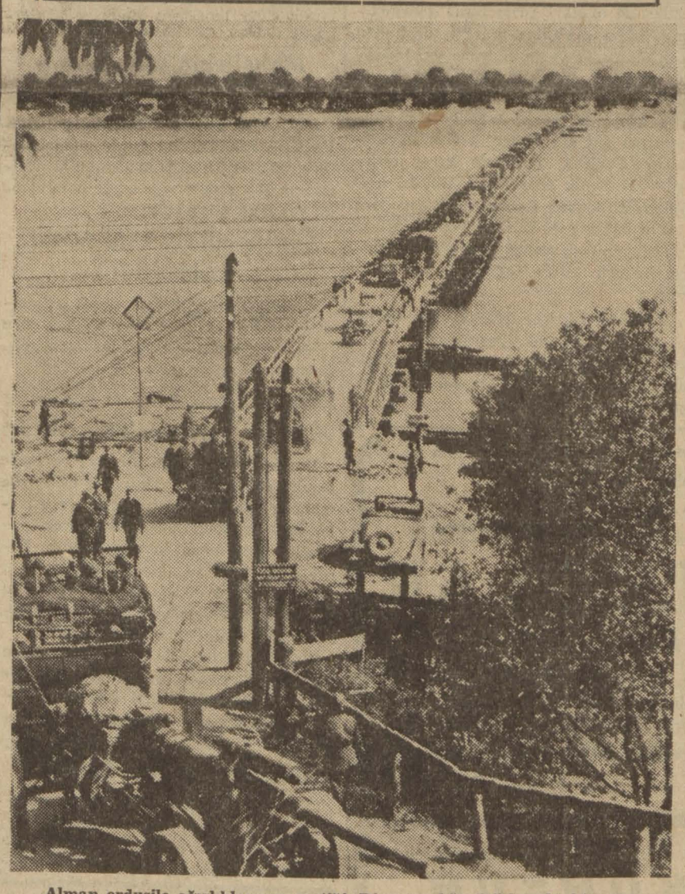

Alman ordusile ağırlıklarının geçtiği Dinyeper köprüsü kurulduktan sonra

Korkomutanı herşeye rağmen Dinyeper üzerinde köprü kurulmasına karar vermişti. Bu ağır ve mes'uliyetli bir karardı. General von Sallmouth 22 ilkteşrinde güçleşen Kırım muharebelerini idare ettiği sırada, kendini ziyaretimizde harekât bürosu olan kolordu otobüsünün içinde bu kararı neden ve nasıl verdiğini izah ederken şöyle demişti: «Düşündüm, bu köprüyü kurdurmazsam nehrin ötetarafına geçen kıt'alar yalnız kalarak bir tehlikeye uğrıyabilecekti. Bundan başka nehrin şarkına geçen kuvvetlere topçu ve ağır topçu lâzımdır. Bunlar ise ancak bir köprü vasıtasile karşıya geçirilebilir. Bu sebebler beni köprüyü derhal kurdurmağa icbar ediyordu. Fakat ordunun bütün köprü mal-

(Arkası Sa. 3, sütun 5 te)

Şimalî Afrikada harekât

İngilizler Derneyi tahliye etti

Büyük bir meydan muharebesi bekleniyor

Berlin 4 (a.a.) — Resmî tebliğ:

Şimali Afrikada İngiliz ric'atini örten Hind kuvvetleri mağlûb edilmiş ve püskürtülmüştür. Alman bomba tayyareleri, Tobruk sahasında kamyon kollarını hırpalamış ve Marsa Matruh yakınında malzeme depolarına hücum etmiştir.

Malta ve Gozzo adalarındaki hava üslerine, tayyare karşıkoyma mevzilerine ve daha başka askeri tesislere yapılan hücumlara devam edilmiştir.

İngiliz tebliği

Kahire 4 (a.a.) — Ortaşark İngiliz umumi karargâhının çarşamba tebliği:

4 üncü Hindli tümenimiz, ric'atini kesmeğe çalışan önemli Alman müfrezelerini püskürttükten sonra 2/3 şubat gecesi Derne etrafında işgal etmekte bulun-

(Arkası Sa. 3, sütun 3 te)

Şark cephesinde harekât

Almanlar cepheye taze kuvvet getirdi

Çok şiddetli taarruz ve mukabil taarruzlar devam ediyor

Londra; Viazma şehrinin Ruslar tarafından alındığını bildiriyor

Berlin 4 (a.a.) — Alman ordusu başkumandanlığı bildiriyor:

Şark cephesinde şiddetli bir çarpışma vardır.

Merkez cephesinde Rusların akim kalan hücumları

Berlin 4 (a.a.) — Askerî bir kaynaktan haber verildiğine göre, bir Alman piyade tümeni kıt'aları, 3 şubat sabahı şafak vakti cephenin merkez kesiminde bolşeviklerin birbirini takib eden müte-

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

İngiliz kuvvetleri tarafından tahliye olunduğu bildirilen Dernede bombardumanlarla delik deşik olmuş resmi binalar

Sızı

Yazan: Mükerrem Kâmil Su

Senenin en güzel romanı

Cumartesi gününden itibaren:

Cumhuriyette

Japon ordusunun Çin harekâtına dair resimlerden: Zaptedilen büyük bir topun başında sevinç gösterileri

San'at ve Hayat

Güzel san'atlara dair yeni bir eser

Yazan: **Nurullah Berk**

Güzel san'atlar mevzuunu genişleterek, yayarak kültür hayatımıza, daha doğrusu sadece hayatımıza sokacak adamının bu sahadaki otoritesine şahid olmuştum. Hourticq'in bir kusuru, belki bir dereceye kadar skolastik, daha doğru tâbirile Akademik oluşu, yaşıyan san'ata lâyıkile ehemmiyet vermemesidir. Fakat bilhassa Fransız san'atile Rönesans hakkındaki tetkikleri onu, san'at ilmi sahasında beynelmilel bir şahsiyet olarak tanıtmıştır. Yukarıdaki kusurları Hourticq'te arayıp bulmak için okuyucunun evvelâ san'at tarihi hakkında mufassal malûmat sahibi olması ve bu sahada şu veya bu müverrihi tercih edebilecek bir olgunluk devresine girmiş olması lâzımdır. Kaldı ki biz, böyle bir tenkidi ileri sürecek vaziyette değiliz. Sarih ve «vulgarisation», yani umumî terbiye ve yayma bakımından çok az eser ihtiva eden Fransız neşriyatı arasında tercüme edilmek üzere intihap edilebilecek nadir eserlerden biri de bu kitabdı. Elie Faure'dan, Eugenio d'Ors'dan ve hatta 1880 de basılarak terbiyevî bir mahiyet arzeden Charles Blanc'ın meşhur «Grammaire des Arts» ı bile bizim okuyucular ve bilhassa çalışan gençliğimiz için fazla muğlâk, girift metinler olurdu.

bir «tenkid» in henüz vücud bulmuş olmamasını geçenlerde yazdığım ve gene bu sütunlarda intişar eden makalelerden birinde teessüfle kaydediyordum. Gerçi, nadir bir takım ferdî çalışmaları, son zamanlarda bazı genc edebiyatçı ve şairlerimizde tebellür eden resim sevgisini memnuniyetle karşılamak ve bu hâdisede ilerisi için büyük ümidler görmek o teessüfe zeyl olacak ve onu hafiflendirecek kadar mühimdi. Fakat ben burada memleketin bilhassa münevver tabakası arasında yıldan yıla artan bir alâkadan değil de, neşriyat sahasındaki tekemmülden ve bilhassa bir eserden bahsetmek istiyorum.

Güzel san'atlar şimdiye kadar bizde ancak mütehassıslara inhisar eden, «anlamıyanlar» sınıfının zerre kadar alâkadar olmadığı sanki özel bir dünya idi. Bunun sebebini keşfetmek kolaydır. Bir taraftan, sergi, umumî galeri, müze gibi san'at eserlerini teşhir eden müesseselerin hemen hemen yok denecek kadar azlığı, diğer taraftan da güzel san'atlara aid neşriyatın şayanı teessüf fakirliği. Böylelikle halk, bir yandan san'at eserile hiç bir temas tesis edemiyor, öte yandan da bu eseri velev nazarî bir şekilde olsun anlatmaya yardım eden edebiyattan da mahrum kalıyordu.

San'at terbiyesinin temeltaşını teşkil etmesi lâzım gelen «san'at tarihi» ise şimdiye kadar Türk kütübhanesinde esaslı bir yer alamamıştı. Vahid Bey tarafından bugün bir çokları için anlaşılmaz bir lisanda tercüme edilerek yıllarca evvel Arab harflerile basılan Salomon Reinach'ın Apollo'su, okuyucunun şaşkın gözleri önünde bir şimşek sür'atile geçen bir kaleidoskop'tan başka birşey değildi. Şimdi hiçbir şekilde istifade temin edemiyen bu kitaba bir de Maarif Vekâleti tarafından tercüme ettirilen Bayet'nin «Précis d'Histoire de l'Art» isimli eserini ilâve edersek millî kütübhanemizde mevcud san'at tarihi listesini tüketmiş oluruz. Esasen gerek bu iki kitab, gerek lisanımızda yazılmış ve güzel san'atlar mevzuu ile alâkadar bütün diğer kitablar on beş, yirmi cildi aşmamaktadır. Bunlar da tabiî olarak programsız ve sistemsiz, hangi okuyucuya hitab edeceği kararlaştırılmadan yazılmış veya tercüme edilmiş eserler olduğundan, güzel sanatlar hakkındaki bu minyatür bibliyografyada insicamdan eser yoktur.

***

Güzel San'atlar Akademisi müdürü Bürhan Toprak, Louis Hourticq'in «Les Chefs - d'Oeuvre de l'Art» isimli eserini tercüme ederek «San'at Şaheserleri» adı altında ve üç cild olarak neşrettirmiştir.

Herşeyden evvel, Bürhan Toprağın tercüme için intihab ettiği müellifi tenkid edenlere bir cevab olarak, bu intihabın bilâkis pek yerinde olduğunu kaydetmek isterim. Paris Güzel San'atlar mektebinin eski bir talebesi olarak Hourticq'in san'at tarihi derslerini üç yıl muntazaman takib etmiş ve bu ilim

«San'at Şaheserleri» sade, açık bir ifade ile tertib edilmiş bir san'at panoramasıdır. «San'at güzelliklerinde beşeriyetin çehresini aramktayız, birbiri arkasından gelen medeniyetlerin en büyük endişeleri bütün bütün ölmemek ve bıraktıkları abidelerin sayesinde yaşamağa devam etmektir.» diye söze başlıyan Hourticq, bütün eser boyunca okuyucunun önüne beşeriyetin zaman zaman değiştirdiği çehrenin muhtelif şekillerini sermiştir.

Garb san'atı bahsinde çetin şekiller gösteren lisanımız, Bürhan Toprağın elinde elâstikiyetini bulmuştur. Esasen kendisi tercümede raslanılan güçlükleri itiraf ediyor: «Plastik san'atlara aid ilim ve tenkid dilimiz kâfi derecede işlenmediği için, ıstılah yokluğu veya anarşisi bir çok zorluklar ihdas etmektedir.» Hakikî bir başarı olan bu sadık fakat manalı tercümesi yanında Bürhan Toprak denebilir ki Hourticq'le bir nevi işbirliği yapmış ve çok yerinde ilâvelerle kitabı herhangi bir şekilde tağyir etmek şöyle dursun, esas metnin istiklâline zerre kadar dokunmıyarak bir kat daha zengin kılmıştır. Yunan san'atı bahsinde mimarî kısmı biraz genişletilmiş, islâm san'atları müellif tarafından pek muhtasar ve tarafgirane yazıldığından buraya da Louis Massignon'un bir metni ilâve edilmiştir. Kitabın ilüstrasyon kısmı da, Türk, Arab ve İran sanatlarına aid elli kadar eserin ilâvesile zenginlenmiştir. Yukarıda işaret ettiğimiz Akademik anlayışının neticesi olarak Hourticq'in ihmal ettiği modern san'at bahsine de Bürhan Toprak ayrıca bir ehemmiyet vermiş ve bugünkü sanata üçüncü cildde geniş bir yer ayırmıştır.

Hassalarını kısaca tahlil ettiğim «San'at Şaheserleri» bibliyografyamızın büyük bir boşluğunu doldurmakta, Türk okuyucusu için hakikî bir kazanc teşkil etmektedir.

Şehir haberleri

Sahte ekmek karneleri

Vali muavini, bu hususta alınan tertibatı anlatıyor

Ekmek karneleri üzerindeki sahtekârlıklar hakkında alâkadar makamlara ihbarlar yapıldığını yazmıştık. Bu mevzu etrafında Vali muavini Ahmed Kınık bir muharririmize demiştir ki:

«— Şehrin hakikî un ihtiyacı bizce malûmudur. Her fırının ne miktarda ekmek çıkardığı, muhitinde kaç kişiye ekmek dağıttığı da toplanan karne fişlerinin miktarından bellidir. Hemen hemen değişmiyen bu hesabın haricinde, üç beş kişinin gizlice karne ticaretine kalkışması, sadece yapılan suçun mahiyeti itibarile bizi alâkadar eder. Nitekim vâki şikâyetler üzerine işi tetkik ettik. Vardığımız neticeye göre bir kısım fırıncılar, sattıkları ekmeğin miktarını eksik göstermekte ve sayılması zaten güç olan fişlerin yekûnu üzerinde sık sık tahrifler yapmaktadırlar. Bunun önüne geçmek için, fırıncıların, bundan sonra topladıkları fişleri zamklı ve matbu bir kâğıda yapıştırmaları usulünü koyduk. Bu kâğıdlar matbaada basılmaktadır. Her fırıncı fişleri tarih sırasile kâğıda yapıştıracağından, arada eksik fişler varsa derhal meydana çıkacak ve böylelikle, yapılan sahtekârlığın önüne geçilmiş olacaktır. Diğer taraftan karne alıp satanlar, ele geçtikleri halde çok ağır cezalara çarpılacaklarını bilmelidirler. Şüphelenilen kimselerin ellerindeki karneler derhal nüfus kâğıdlarile karşılaştırılacak ve ihtiyacından fazla ekmek aldığı, yahud karnesini başkasına sattığı sabit olanlar derhal mahkemeye verileceklerdir.»

Beş vagon mangal kömürü daha geldi

Dün de Sinekliden beş vagon mangal kömürü gelmiştir. Bunun mühim bir kısmı Aksaray ve civarına tevzi edilmiştir.

Dün, nark fiatından fazlaya kömür satan otuz kömürcü yakalanmış ve haklarında takibata başlanmıştır.

Dün Beykoz ve Yalovadan da bir miktar odun gelmiş, şimdilik aile başına elli kilo olmak üzere dağıtılmıştır. Diğer taraftan belediye, şehre odun temini için bütün civar limanlara motörler göndermiştir.

Mahallebicilere yapılan zam

Son şeker zammı dolayısile muhallebicilerin vaziyetlerini tetkik eden belediye, bu gibi yerlerde satılan sütlü maddelerin her ufak tabağına yüz para zammı muvafık görmüştür.

Sinemacıların zam talebi reddedildi

Hayat pahalılığını ileri süren sinemacılar, belediyeye müracaat ederek zam taleb etmişlerdir. Belediye bu talebi reddetmiştir.

Denizyolları, Şirketi Hayriye ve Halic tarifelerinde tadilât

Denizyolları, Şirketi Hayriye ve Halic vapurlarında kömür tasarrufu dolayısile tarifelerinde tadilât yapılacak ve seferler azaltılacaktır. Denizyolları yeni tarifesini hazırlamış bulunmaktadır. Tarifelerde sabah ve akşam seferleri aşağı yukarı normal olarak bırakılmakta, bu iş saatleri haricinde seferler de çok mahdud bir nisbete indirilmektedir.

Şirketi Hayriye de yeni tarifesinde Üsküdar seferlerini normal olarak bırakacak, Boğaz seferlerini sabah ve akşam olmak üzere üçer vapura indirecektir.

Filibe sergisi için hazırlık

Filibede açılacak sergiye iştirak edeceğimizden nümuneler hazırlanmaktadır. İnhisarlar İdaresi de zengin bir koleksiyon göndermektedir.

GÜNÜN MEVZUU

Pasifigin cenubunda boğazlar muharebesi

Yazan: **Abidin Daver**

Japonlar, Büyük Okyanusla Hind Okyanusu arasındaki Demokrasiler grupuna aid topraklara karşı, tıpkı çok geniş bir kara meydan muharebesindeki gibi, iki kanaddan kuşatıcı ve ayni zamanda merkezden yarıcı geniş bir manevra ile taarruz ediyorlar. Bütün bu yelpazevari hareketin mihver ve mesnedi kendilerinin Formoz adasıdır. Japon sağ cenahı Birmanyada, sol cenahı, Malenezyanın (Yeni İrlanda) denilen adalarındadır. Merkezden yapılan yarma ise Filipin takımadalarını alarak Singapur - Borneo - Seleb - Molük hattını muhtelif yerlerinden zorlamaktadır.

Böylece Doğan Güneş İmparatorluğunun kuvvetlerini Formoz adasına oturmuş, koskocaman bir deve benzetebiliriz. Bu dev bir kolunu doğuya, bir kolunu batıya uzatmış; Hindistandan Avustralyaya kadar uzanıp giden bütün toprakları ve denizleri kucaklamağa çalışıyor. Bu iki kolun ortasında cenubî Çin, Hindiçinî, Siyam, Birmanya, Malezya, Filipin takımadaları, Borneo, Selebler, Molükler, Yeni Gine, Malenezya adaları ve başı Sumatra, karnı Cava kuyruğu Timora kadar uzanan tufandan evvel yaşamış acayib deniz hayvanlarına benziyen Sond adaları ve nihayet Avustralya da vardır.

Japonlar batıda Singapuru alırlar ve doğuda Yeni Gine adasını tamamile işgal ederlerse, devin kolları, avını iki tarafından iyice ve sımsıkı kucaklamış olacaktır. Ondan sonra, kollarının arasında kalanları birer birer toplamak ve sol kolunu biraz daha uzatarak pençesini Avustralyaya atmak kalıyor.

***

Bir kolu Birmanyada, bir kolu Malenezyada olan bu çok geniş ölçüdeki sarma taarruzu içinde, merkezden yapılan yarma hareketi Cavayı hedef tutar görünüyor. Borneo'nun garbındaki Pontianak ile Molük adalarından Amboine'ye yapılan yeni çıkarmalar, bunu gösteriyor. Geçenlerde, Seleb ve Borneo adaları arasındaki Makasar boğazında yakalanıp ağır zayiata uğratıldığı bildirilen asker yüklü büyük Japon gemi kafilesinin de, Cavaya gitmek istediği haber veriliyor.

Japonlar, bu bölgedeki bütün boğazları ve hassaten Holanda Hindistanının şimal kısmındaki adalar arasından geçen ve Holanda Hindistanının cenub kısmını teşkil eden Sond adalarına giden boğazlara hâkim olmağa çalışıyorlar:

1 — Malaka yarımadasının Singapura kadar zaptı, Japonları şimdiden Malaka boğazına kısmen hâkim kılmıştır. Singapuru da ele geçirirlerse bu boğaza tam bir surette hâkim olacaklardır.

2 — Filipin adalarından Mindanao ile şimalî Borneo'nun işgali Jolo adaları arasından geçerek Jolo denizinden Seleb denizine giden boğaza hakimiyeti, temin etmiştir.

3 — Seleb batı ve Borneo doğu kıyılarının tutulması, Makasar boğazını Japonlara açar.

4 — Borneo garbındaki Pontianak'ın işgali, Borneo - Sumatra arasındaki Karimata boğazına hakimiyeti temin etmektedir. O vakit, Singapur kalesi mukavemet ederken de onun tesir dairesi dışından geçerek Sumatranın doğu cenubuna inmek Banka ve Billiton adalarını ele geçirip Sumatranın merkezi Palembang'ı zaptetmek mümkün olur.

5 — Makasar ve Karimata boğazları ele geçirilerek Cava denizine hakimiyet temin edildikten sonra, Sumatra cenubundan bu ada ile Cavayı birbirinden ayıran dar Sond boğazını tutmak kabil olur.

6 — Japonlar, Seleb adasının doğusunda bazı yerlere asker çıkarmakla bir kolu kırık bir gamalı haça benziyen bu ada ile Molük adası arasından geçen, Molük boğazına hâkim olmak gayesini takib etmişlerdir.

7 — Son gelen haberler, Japonların Amboine adasına da asker çıkardıklarını bildirdiler. Bu ada, Molük adalarile Yeni Gine arasındaki Seram adasının batı cenubunda ve ona bitişik gibi bir adadır ki orada Holandalıların mühim Amboine deniz ve hava üssü vardır. Amboine'nin zaptı, adı kulağa sihirli bir ahenk fısıldıyan Halmehara adasile ayni ismi taşıyan boğazın hakimiyetini Japonlara verecektir.

8 — Amboine hakikaten bir deniz ve hava üssü yapılmağa lâyık bir yerdir. Evvelce de sevkülceyşî önemine dikkati çektiğimiz bu üsse dayanarak Molük adalarile Timor adası arasındaki Banda denizine hâkim olmak kolaydır. Banda denizine hakimiyet, tufandan evvel yaşamış acayib bir deniz hayvanına benzettiğimiz Sond adalarının kuyruğundaki Timor adasını tehlikeye koyar. Timor adası Japonların eline geçerse Avustralya ile bu ada arasındaki Timor denizine de Japonlar hâkim olur.

9 — Yeni Ginenin cenub kıyılarının işgali, Japonları bu büyük ada ile Avustralya arasındaki Torres boğazına da hâkim bir vaziyete sokacaktır.

Görülüyor ki Japonların merkezden yarma hareketleri, bütün boğazları ele geçirerek Singapurdan Avustralyaya kadar uzanan sahaya karada ve denizde hâkim olmaktır. Bu boğazlar tutulunca Japonlar, düşman deniz kuvvetlerinin akın ve baskınlarına karşı kendi muvasala hatlarını ve nakliyelerini daha iyi koruyabilecekleri gibi birer birer bütün adaları da ele geçirmeğe çalışacaklardır.

Bu Japon hareketlerine karşı müdafaa bakımından Batavya ve Surabaya üslerinin bulunduğu Cava adasının büyük sevkülceyşî önemi vardır. Demokratların Cavada toplanan deniz - hava kuvvetleri, bütün bu bölgenin müdafaasında mühim rol oynıyacaklardır. Japonlar da bunu bildikleri için, merkezî bir vaziyette bulunan Cavayı ele geçirmeğe çalışacaklardır. Buna muvaffak olurlarsa, artık Demokrasiler grupu için, Avustralya doğusuna çekilmekten başka yapacak bir şey kalmaz.

HEM NALINA MIHINA

Işıktan tasarruf

Muhterem Başvekil Dr. R Saydamın, millete yap son açık hitabede, millî runma için söylediklerini şu dört lime ile hulâsa edebiliriz:

«Âzamî istihsal, asgarî istihlâk.»

Bu dört kelimelik prensipi gerçek tirmek için, her işte çok çalışmak her şeyi az harcamak gerektir. B geç kalmış olmakla beraber, artık lıkların zorile istihlâki azaltacak tedbirlere baş vuruluyor. Kömür tas rufu için, havagazi ve elektrik sa yatını kısmak da bunlardan biri Devlet dairelerinde ve yarıresmî m esseselerde, yakacak ve ışık bakım rından bir hayli tasarruf temin ed bilir. Kaloriferleri, sobaları az yakm elektrikleri kısmak, bir bakışta ehe miyetsiz gibi görünürse de, bakiki çok fayda verebilir. Bu cümleden o rak İstanbul belediyesinde ve vilâ tinde muhterem valimizin emrile al bazı tasarruf tedbirlerini bütün de dairelerine teşmil etmek yerinde ol

Belediye ve vilâyet, az elektrik kılmasını temin için şunların yapıl sını emretmiştir:

1 — Gündüzleri ya ihmalden veya zukluktan dolayı kapalı kalan oda ve lon perdelerini açmak,

2 — Pasif korunma maskeleme p delerini numaralattıktan sonra kald saklamak,

3 — İçeri iyi ışık girmesine mâni ol bazı kirli ve tozlu camları muntazam sildirmek,

4 — Pencerelerden uzak masala yerlerini, iyi ışık alabilecek surette d ğiştirmek,

5 — Güpegündüz lüzumsuz yere bol bol elektrik yakmamak,

6 — Her âmir ve memura, elektr evlerinde ve kendi paralarile yakıy larmış gibi tasarrufla kullanmak lüz munu sık sık hatırlatmak ve böyle y pıp yapmadıklarını ikide birde teftiş mek.

Belediye ve vilâyetin bu tasarruf te birleri, dikkat ve itina ile tatbik edild takdirde, hem cereyan, hem de amp bakımından elbette faydalı olacakt fakat bu tedbiri, yalnız Belediye ve v lâyet dairelerinde değil; bütün dev dairelerinde, yarıresmî müessesler bankalarda, şirketlerde, hatta evler tatbik etmek gerektir. Bizim, elektr pek bol ve gayrifennî bir şekilde k lanarak israf ettiğimize şüphe yokt Elektrik düğmesini çevirivermekle sön bir ışık olduğu halde, dairelerde ve e lerde buna dikkat eden pek azdır. B odadan çıkarken bu zahmete katlanm yız da bir çok kuvveti boşuna israf ed riz.

Başka bir esaslı tedbir de, bir kaç g sonra yaz saatini tatbik etmektir. G çen yıl, yaz saati, kışın ortasında kab edilmişti. Artık geceler kısalmağa, gü düzler uzamağa başladığı için, yaz s atini tatbik zamanı gelmiştir.

İstanbul Belediyesi ve Vilâyeti dair lerinde tatbik edilen elektrik tasarru usulünün hemen umumileştirilmes alâkalılardan bekleriz. Bütün bu küç tasarruflardan büyük faydalar elde ed leceğine hiç şüphe etmemeliyiz.

Rektör Ankaraya gitti

Üniversite Rektörü Cemil Bilsel, mu telif işler etrafında alâkadarlarla tem larda bulunmak üzere, dün akşam An karaya gitmiştir. Rektör bilhasa, mu tac talebeye esaslı bir yardım temini Edebiyat fakültesinin nakil işile meşg olacaktır.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti

	Türkiye için	Haric için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazı neşredilsin edilmesin iade edilmez ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Senenin en muazzam filmi
DEMİR MASKE
JOAN BENNETT — LOUIS HAYWARD

Aşkın ne büyük mucizeler yarattığını... Kıskançlığın nasıl ölüm ve ateş saçtığını gösteren hakikî bir hayat romanı
Bu Akşam LÂLE Sinemasında
KARA YILDIZLAR
MADELEİNE CAROLL
DOUGLAS FAİRBANKS Jr. — TULLİO CARMİNATİ
gibi 3 büyük yıldızın yarattığı, aşktan hayat... Mücadeleden heyecan alan en güzel filmdir. Lûtfen numaralı yerlerinizi evvelden kapatınız. Tel: 43595
Müjde: LÂLE'de Disney renkli Mikelerine başlıyor.
Bu akşam Hollywood'da Yıldızlar Resmi Geçidi

Bu akşam **ŞARK** Sinemasında
Kahkahalar suvaresi... Zevk ve neş'e tufanı... BAHTSIZLIK... Nereye kadar gidebilir?
KIRILAN BİR AYNA... BİR KADIN KAPRİSİ... ve KAHKAHA KRALLARI...
THEO LİNGEN ve HANS MOSER
WOLFF — ALBACH PETTY
7 SENE BEDBAHT
Filminde en eğlenceli sergüzeştleri geçireceklerdir.
MEVSİMİN KAHKAHALAR FİLMİ

SARAY SİNEMASINDA
MÜNİR NUREDDİN KONSERİ
11 şubat ÇARŞAMBA akşamı

İstanbulun bütün sinema meraklıları BUGÜN matinelerden itibaren
BAYAN KOMŞUM
(La Maison d'en Face)
da toplanacaklar. Parisin şuh muhiti — Zevkli maceraları — En sevilen Fransız yıldızlarının şaheseri.
ELVİRE POPESCO — ANDRE LEFAUR
ELHAMRA Sinemasında

Bütün ıztırabların toplandığı büyük bir film... Niçin bu adam, bir cinayetle ittiham ediliyor?... Onun kurtarmak istediği kadın hangisidir?
Bütün bu muamma ve bu sualler **SES** Sinemasında
CAMİLLA HORN ve MARİA ANDERGAST
tarafından fevkalâde bir tarzda yaratılan
Bir Doktorun Romanı
Fransızca sözlü filminde halledildiğini göreceksiniz.
YARIN AKŞAM Saat 8,30 da
İBRAHİM ÖZGÜR ve ATEŞ BÖCEKLERİ'nin
CAZ ve TANGO KONSERİ

TYRONE POWER'in
LİNDA DARNELL ve BASİL RATHBONE
ile beraber yarattığı ve bu hafta
SARAY Sinemasında
Emsalsiz muvaffakiyetler kazandığı güzel ve hareketli
ZORO'nun İŞARETİ
Süper filmi; BİR HAFTA DAHA gösterilecektir.

Küçük hikâye

İstifçilik

Ahmed Hidayet

Madam Eleniye bazıları acırlardı:

— Zavallı düştü!

Derlerdi. Bu «düştü!» nün manasını tabiî anlıyorsunuz. Herhalde balkondan, merdivenden değil.. Bir bakıma da merhamet olunacak durumda idi. Yirmi dört yaşında iki senelik kocasından dul kalmıştı.

Borsanın önemli simalarından Todoraki Efendi, varını yoğunu bu genc, güzel karısına yedirmiş, sonra borca girmiş, nihayet iflâs etmiş, siniri bozulmuş, şakağına bir kurşun çekerek yuvarlanıp gitmişti.

Eleni kusursuz bir Rum güzeli, lâkin yoksul bir ailenin kızıydı. Evlenmeden evvel hiç gün görmemiş, safa sürmemişti. Todorakiye varır varmaz bütün o lüks ve sefahet hasretinin acısını çıkarmak istemiş, fakat biçare adamın mütevazı serveti beş on ay içinde eriyip bitiverince daha dayanıklısını seçmediğine pişman olmuştu. Bereket versin, parasının pulunun arkasından o da yokluğa karışmıştı.

Yoksa, bu hayat devam etseydi, Eleninin hali o zaman büsbütün berbad ve perişan olacaktı. Çünkü genc kadın kendisinde züğürd bir koca ile yaşamak istidadı bulunmadığını pek iyi biliyordu. Şimdi bir yenisini, daha kalantorunu bulmak için meydan serbest kalmıştı.

İşte bir takımlarının içyüzünü bilmiyerekten bir felâket zannettikleri bu hâdise, Eleniye göre bir saadetti. Todorakiyi gömeli henüz bir ay bile olmamıştı. Genc dul miras kırıntısile «Kurtuluş» taki apartımanında çaylar veriyor, davetler yapıyor, yeni bir kurban arıyordu. Allah şaşkınları eksik etmesin, on beş gün içinde namzedler, Türk, Rum, Ermeni, Musevî olmak üzere, biri ikiyi değil, yarım düzineyi bile bulmuştu.

O zaman Eleninin başında başka bir hava esti. Bir tanesine bağlanıp kalmanın manası var mıydı? Bu, fedakârlığı niçin yapacaktı? Vakıâ birine resmen, beşine de gizlice el koyabilirdi ama, tercih çok fenadır, geri kalanları cesaretsizliğe uğratabilir. Onun için hepsini oyalamak, hepsini pervane gibi etrafında dolaştırmak, hepsini kabil olduğu kadar yolmak.. Madam Eleni bu siyaseti daha muvafık gördü. Mesele, onları ayrı ayrı ustaca idare etmekte idi. Günlerini, gecelerini ayırdı, seçti. Hiç biri ötekinin yüzünü görmüyor, varlığını sezmiyor, fakat başka başka zamanlarda ayni tabaktan yemek yiyor, ayni kadehten içki içiyor, belki de ayni pijamayı giyiyor, ayni yatakta uyuyor, ayni iltifatı görüyordu.

İçlerinde ikisi ya fazla anlayışlı, yahud da fazla saf olduklarından bu kotmediye tahammül edemediler. Ansızın çekildiler. Öteki dördü köşekapmaca oynamakta devam ettiler. Pertev meşhur bir doktor, Mihalâki zengin bir komisyoncu, Serkis göbekli bir zahire taciri, David de tanınmış bir müteahhiddi. Biçare Todorakinin gece gündüz çabalayıp temin edemediği şatafat, gösteriş, debdebenin bir an eksilmemesi, durmaması için dört erkek birden bütün kuvvetlerile çırpınıyorlardı.

Eleni bu dört esirin omzuna yüklenen «tahtırevan» içinde etrafına tebessümler saçarak hayat yolundan geçip gidiyor, ayda üç dört kat elbise ısmarlıyor, her mevsimde mobilye değiştiriyor, köşede bucakta kalmış nekadar nadir tuvalet eşyası ve levazımatı varsa bunları aratıp bulduruyordu.

Dört âşıkın hiçbiri:

— Yahu, azıcık insaf et, şu zirzopluğu, müsrifliği bırak!

Diyemiyor, bu gemi azıya almış çılgın kısrağın nerede yavaşlayıp soluk alacağını bilmeden peşinden sürüklenip gidiyorlardı.

Nihayet, hepsinin ocağına büsbütün incir dikilecek gün, Eleninin doğum yıldönümü geldi çattı. Tabiî takdim olunacak hediye hakkında evvelâ Madam cenablarının reyini almak, fikrini öğrenmek lâzımdı. Pazartesi Pertevin günüydü. Sıkıldı, büzüldü ve sordu. Eleninin verdiği cevab şu oldu:

— Çok dikkatsizsin dostum.. Geçen gün Beyoğlu caddesinden beraber geçerken en fazla hangi camekânın önünde durdum. Farkında değil misin?.

— Affedersin, son zamanlarda biraz dalgınım, yorgunum da..

— Canım, şu köşedeki kuyumcunun camekânının önünde adeta mıhlanıp kalmamış mıyım?

— Ha.. evet, hatırladım..

— Hani sana da bahsetmiştim.. Gece tuvaletlerinin üzerinde fevkalâde duracak bir iğne.. Elmaslarla yakutları o kadar güzel imtizac etmiş ki tıpkı bir güneş gibi parlıyordu.

Salı günü Mihalâki, çarşamba günü Serkis, perşembe günü de Davidle aralarında ayni konuşma geçti.

Dört esir, eski peri masallarındaki şehzadeler gibi Eleninin arzu ettiği hediyenin parasını tedarik için dört yana saldırdılar. Pertev viziteden, ameliyattan kalan alacaklarını toplattırıyor, Serkis kenara bucağa sıraladığı altınların dizisini bozuyor, Mihalâki biran evvel hakkını ele geçirmek için tüccarı, esnafı kasıp kavuruyor, David dairelerdeki ita âmirlerini sıkıştırıp duruyordu.

Bir savaş ki, deme gitsin, dört esir, birbirinden habersiz ayni dibsiz kuyuyu doldurmağa uğraşıyorlardı.

Eleni ise gecelerin uykusuzluğunu çıkarmak için, küçücük köpeği koynunda, yatakta, sabahtan akşama kadar mışıl mışıl şekerlemeler yapıyordu.

Oh.. Cuma günü serbestti.. Dört ortaktan hiç biri gelmiyecek, tıraş etmiyecek, ruhunu sıkmıyacaktı. Yalnızbaşına, açık bir zihin, sağlam bir kafa ile şu meşhur iğneyi görebilecekti.

Her vakitkinden fazla süslendi. O mutena mücevhere lâyık bir müşteri olmak lâzımdı.

Pertevin arabası kapının önünde bekliyordu. Ona kibir ve azametle binerken zihninden şu düşünce geçti:

— Ne iyi etmişim de doktoru elden kaçırmamışım, yoksa taksi bile bulamıyacak, tramvaylarda mahvolacaktım!

***

Kuyumcu, caddede hususî bir otomobil durup da içinden çıkan mükellef kadın dükkâna doğru yürüyünce hemen kapıya koştu:

— Buyurunuz efendim, emriniz?

Diye ellerini oğuşturdu. Eleni sağ kaşını kaldırıp başını bir yana eğerek camekânı işaret etti:

— İğneyi, dedi, görmek istiyorum.

— Başüstüne madam.

Genc kadın mücevheri evirdi çevirdi. Fiatını sordu. Taşlarının her biri, altını hakkında uzun uzun malûmat aldı. Biraz çekingen ve mütereddid:

— Çok mükemmel, tam istediğim gibi, diye ilâve etti, yalnız anlaşmamız icab eden bir nokta daha var... Bu aynı iğneyi dört beyle ayrı ayrı gelip dört defa satın alacağım.

Kuyumcu pişkin bir adam olmakla beraber gene biraz afallamaktan geri kalmamıştı. Eleni o zaman teklifinde bir gayritabiilik bulunmadığına adamı inandırmak için mümkün olduğu kadar kayıdsız ve kaygusuz:

— Siz tüccar değil misiniz? dedi, ben de ticaret muamelesi yapıyorum. Üç defalık parayı bana vereceksiniz, dördüncüsü de sizde kalacak!

Kuyumcu güldü:

— Anladım madam, diye cevab verdi, yalnız etraftan duymasınlar. Şimdi istifçilik yasak malûm ya. Halbuki siz -affınıza güvenerek söylüyorum- sade para istifi değil, ayni zamanda erkek istifi de yapıyorsunuz'

SON HABERLER

Siyasî İcmal

Mısırdaki istikrarsızlık

Mısır kabineleri sık sık değişiyor. Şimdiki harb başladığı zaman Mısır hükûmetinin başında Ali Mahir Paşa bulunuyordu. Ali Mahir Paşa düştü, yerine Sabri Paşa geldi, Sabri Paşa vefat etti. Yerine Sırrı Paşa geldi. Şimdi de kimin geleceğini henüz öğrenemedik. Ali Mahir Paşanın siyasetile ondan sonra gelen paşaların siyaseti arasında bir fark mı vardı? Hayır, çünkü hepsi de Mısırı İngiltere ile müttefik ve İngiltereye muzaheret kaydile bağlı tanıdılar, Mısırı harb harici tutmağa ve harb sıkıntılarından korumağa çalıştılar. Bu bakımdan bunların değişmelerine dahi lüzum yoktu. Fakat değişiyorlar ve bunun sebebini Mısırın fırka hayatında aramak icab eder.

Mısırın en büyük ve en kuvvetli fırkası Vefd namile maruftur. 1914-1918 harbinin bitmesinden sonra bütün Mısır halkı namına Mısırın istiklâlini kurtarmak için teşekkül eden bu murahhas heyet, Mısır halkı namına büyük bir istiklâl mücadelesi açmış, bu mücadeleyi muvaffakiyetle neticelendirmiş, 1936 da imzalanan İngiliz - Mısır muahedesile Mısırın istiklâlini tanıtmış, daha sonra Montrö muahedesile Mısırı kapitülâsyon belâsından da kurtarmıştı.

Bu muvaffakiyeti kazanan bir fırkanın, kahir ekseriyete hâkim olması son derece tabiî idi. Hatta Vefdin hakimiyeti, Mısırın yalnız ekseriyetine değil, heyeti umumiyesine şamildi. O kadar ki Vefdden ayrı olan fırkalar ancak Vefdin yardım ve müsaadesi nispetinde rey alıyor ve Mısırın teşriî hayatına iştirak ediyorlardı. Vefdin lideri, «millî lider» sayılmakta ve bütün Mısır Vefdin ilk lideri Saad Zağlûl gibi, ikinci lideri Mustafa Nahhasın etrafında da birleşik bir kütle teşkil ediyordu.

Vefdin bu geniş hakimiyeti Vefd liderlerinin «millî dider» sayılmaları, Mısırın siyasî hayatında çok mühim mevki sahibi olan ve bütün Mısırın ancak kendi etraflarında toplanmasını istiyen diğer elemanlar tarafından, daima kıskanılmakta ve Vefd partisini parçalamak bu elemanlar için esaslı bir hedef teşkil etmekteydi. Saray, bu elemanların başında bulunuyordu. Hatta bir aralık Vefd ile saray arasında hâd bir mücadele vuku buldu ve bu mücadele Vefdin iktidar mevkiinden düşmesile neticelendi.

Bu mağlûbiyetin verdiği neticelerden biri, Vefdin içinde de bir takım ayrılıkların başgöstermesi, bilhassa Saadiler adını alan ve Ahmed Mahir Paşanın riyasetinde bulunan bir grupun Vefdden ayrılarak yeni bir parti teşkil etmesi idi. Ayrılmanın sebebi, tamamile şahsî idi, ve Nahhas Paşanın liderlerinden hoşnud olmamaktı. Fakat Nahhas Paşanın liderliğinden hoşnud olmıyanlar, onu «Vefd» içinde devirmeğe muvaffak olamıyacaklarını bildikleri için fırkadan ayrılmayı tercih ettiler ve Vefd'in sukutundan sonra yapılan umumî seçime iştirak ettiler.

Yapılan umumî seçimin neticesi son derece garibdi. Çünkü kahir ekseriyeti daima ihraz ede gelen Vefd, bu defa Mısır Meb'usan Meclisinde hemen hemen hiç bir şey kazanamamış, hatta Mısır halkının tapınırcasına sevdiği Nahhas Paşa meb'usluğa dahi seçilememişti. Buna mukabil Saadiler, Ahrar, Vataniler ve müstakiller Meclise girdiler.

Vefd'in telâkkisine göre umumî seçimin bu neticeyi vermesi; bütün hükûmet teşkilâtının seçime müdahale etmesinden ve halkı baskı altında bulundurmasından ileri gelmiştir. Yoksa halk, eskisi gibi Vefd ile beraberdir ve halkın itimadını ancak Vefd Partisi temsil edebilir.

Bunun bir hakikat olduğu, iş başına geçen her hükûmetin Vefd Partisini de hükûmete almak için uğraşmasından anlaşılıyor. Ali Mahir Paşa da, Sabri Paşa da, Sırrı Paşa da Vefdi iktidar mevkiine almak için uğraşmışlardır, fakat Vefd, yapılan umumî seçimi tanımadığı için hükûmete iştirak etmeyi reddetmiştir. Demek ki Mısırda millî bir hükûmetin teşekkül edememesi, asıl ekseriyet fırkasının teşri hayatı haricinde kalması yüzündendir.

Vefd Partisi, iş başına gelmeyi reddetmiyor, fakat iş başına gelmek için yeniden umumî bir seçim yapmak, halkın itimadına mazhar olduğunu tecelli ettirerek ve halktan aldığı itimad reyine dayanarak iş başına geçmek ve memleketin mukadderatını öyle idare etmek istiyor.

Bu sırada umumî bir seçim yapmak, dahilî bir savaş açmaktan farksız olacağı için Mısır hükûmeti buna razı olmamakta, ve bu yüzden Mısırın dahilî vaziyeti tezebzübden ve istikrarsızlıktan kurtulamamaktadır. Bu gidişte kurtulamıyacaktır da.

Bunun neticesi olarak Mısırda sık sık hükûmetler değişiyor, ve hiç bir hükûmet, kendinden ve vaziyetinden emin olarak, iş yapamıyor ve esaslı bir karar veremiyor. İş başına gelen hükûmetlerin hepsi de «idarei maslahat» hükûmeti olduklarından ve temayülleri tahavvüllere maruz ekseriyetlere dayanmalarından mes'uliyeti hakkile yüklenememektedirler.

Mısırın siyasî hayatında görülen istikrarsızlığın hakikî sebebi budur. Bu istikrarsızlıktan kurtulmanın, millî birliği sağlamlamanın çaresi de vâzıhtır. Fakat Mısırın hududunda harbin devamı, Mısırın istilâ tehlikesini henüz atlatamamış olması, bütün Mısırın idarei örfiyeye tâbi bulunması bu çareye baş vurmağa imkân bırakmıyor. Mısırın bu çıkmazdan nasıl çıkacağını hep birlikte göreceğiz.

Ömer Rıza DOĞRUL

Şehir Tiyatrosu temsilleri

Tepebaşı DRAM Kısmında
Akşam saat 20,30 da
RÜZGÂR ESİNCE
Pek yakında: P A R A
İstiklâl caddesi KOMEDİ Kısmında
Akşam saat 20,30 da
KİRALIK ODALAR

Kahraman erlerimiz için kışlık hediyeler

Balıkesir 4 (a.a.) — Kahraman erlerimize yardım faaliyeti vilâyet çevresinde devam etmektedir. Bu maksadla toplanan üç bin lira Kızılay umumî merkezine gönderilmiştir.

Çankırı 4 (a.a.) — Kahraman erlerimize kışlık hediye tedariki için 2146 lira toplanmıştır. Ayrıca 68 don, 87 gömlek, 1020 çorab, 556 eldiven, 10 başlık, 3 kazak, 2 fanilâ ve 16 yelek alâkadar makamlara teslim edilmiştir. Teberru devam etmektedir.

Şark cephesinde harekât

(Arkası sahife 3, sütun 2 de)

addid hücumlarını püskürtmüşlerdir. Düşman beş defa arkaarkaya Alman saflarının ayni noktasına hücum etmiş, fakat bu safları yarmağa muvaffak olamamıştır. Bu hücumlardan her birisi Alman piyadesinin ve topçusunun ateşi karşısında düşmanın hissedilir kayıblara uğramasile hücumlar akim kalmıştır.

Alman mukabil taarruzları

Ankara 4 (Radyo gazetesi) — Şark cephesinde bir kaç gündür devam eden Alman karşı taarruzları şiddetlerini muhafaza etmektedir. Ruslar Almanların yeni kuvvetlerle bu taarruzu yaptıklarını iddia eylemektedirler.

Kırımda vaziyet

Bükreş 4 (a.a.) — Kırımda henüz Rusların elinde bulunan iki kesime karşı yapılan hareketler muvaffakiyetle devam etmektedir. Sovyet kıt'alarından büyük bir kısmı Kerç yarımadasını tahliye etmiştir. Buradaki Sovyet mevcudunun azalması, Sovyet hatlarını son derece zayıflatmıştır. Bunlar, şimdi şimalde Arapat körfezine, cenubda Feodosya körfezine dayanmaktadırlar.

Sovyet tebliği Almanların taze kuvvetler getirdiğini bildiriyor

Moskova 4 (a.a.) — Geceyarısı neşredilen Sovyet tebliği:

3 şubatta cephenin birçok kesimlerinde kıt'alarımız taarruz hareketlerine devam etmişlerdir.

Düşman muharebeye taze ihtiyat kuvvetleri sokmuştur.

Birkaç kesimde düşman mukabil taarruza geçmişse de ağır zayiatla geri püskürtülmüştür. Kıt'alarımız yeniden ilerlemişlerdir.

2 şubatta 21 düşman tayyaresi tahrib edilmiştir. Bunlardan beşi havada, 16 sı yerde tahrib olunmuştur. 6 tayyaremiz kayıbdır. 3 şubatta Moskova civarında 9 düşman tayyaresi düşürülmüştür.

Viyazma düştü mü?

Londra 4 (a.a.) — Ruslar, bu gün ismini bildirmedikleri, fakat Viyazma olması muhtemel olan mühim bir mahallin zaptedildiğini ve burada bin Alman askerinin öldürüldüğünü haber vermektedirler.

Smolensk bölgesinde büyük bir taarruzun hazırlandığı zannedilmektedir. Ruslar Leningrad cephesinde de ilerlemektedirler. Burada İlmen gölünü Ladoga gölüne bağlıyan nehri geride bırakmışlardır.

Rusların aldığı harb malzemesi

Moskova 4 (a.a.) — Pravda gazetesinin hususî muhabiri yazıyor:

Nazilerin, Ukrayna demiryolu üzerinde Lozovaya şehrinde bıraktıkları çok fazla miktarda malzeme, geçen hafta Ruslar tarafından iğtinam edilmiştir. Bu malzeme meyanında binlerce motörlü araba, şimendifer garında birçok levazım treni ve müteaddid top vardır. Sokaklarda yüzlerce kamyon ve otomobil yanmaktadır. Şehrin meydanında 1200 otomobil bırakılmıştır. Bunların birçoğu Almanyadan henüz gelmişti.

Esir edilen siyasî komiser

Berlin 4 (a.a.) — Askerî kaynaklardan bildirildiğine göre 2 şubatta Kurskun şimal doğusunda bir tabur karargâhı elimize geçmiş, 5 subayla komiser Makarof esir edilmiştir.

Donetz'de Alman mukavemeti kırılmış

Moskova 4 (a.a.) — Kızılordu, Donetz havzasında Alman mukavemetini kırmış ve düşmanı birçok meskûn mevkilerden atmıştır. Düşman elinden kurtarılan kasabalarda bahçeler ve tarlalar yüzlerce Alman cesedile doludur.

Japon harb tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Filipinlerde muvakkat idare

Şanghay 4 (a.a.) — Manilladan Domei ajansına bildiriliyor:

Filipinlerdeki muvakkat hükûmetin reisi Georges Vargas muhtelif hükûmet dairelerine yedi Japon müşavir tayin etmiştir. Bunlar, ticaret, ziraat, maliye, maarif, içtimaî yardım, adliye ve «teşkilât» işlerinde çalışacaklardır.

«Çungking daha uzun müddet oyalanamaz»

Tokyo 4 (a.a.) — Hükûmet sözcüsü M. Hori, Moulmein'in Japonlar tarafından işgalindeki ehemmiyeti, bugün yabancı basın mümessilleri müvacehesinde belirtmiştir. Moulmein, tayyare meydanının zaptı neticesinde Japon bomba tayyareleri, Rangoon'a ancak 160 kilometre mesafeye kadar gelmiş bulunuyorlar.

Sözcü, Londrada çıkan Daily Mail gazetesinin pazartesi günü şöyle yazdığını hatırlatmıştır: Rangoon'un teslim olması Birmanya yolunun ve Çin yolunun kaybedilmesi manasını taşır.

Sözcü, İngiltere ve Amerikanın Çungking'e vadettikleri milyonların bir fayda temin edemiyeceğini ve Çungkingin daha uzun müddet bu vaidlerle oyalanamıyacağını kaydetmiştir.

«Cenubdan gıda beklemeyiniz»

Tokyo 4 (a.a.) — Ziraat ve Ormanlar Nazırlığının umumî işler bürosu direktörü Sishi Gemasa, radyoda bir hitabe irad ederek Japon milletinin cenubda zaptedilen toprakların bir gıda bolluğu temin edeceğini zannetmemesi lâzım geldiğini söylemiştir.

Şimalî Afrikada harekât

(Baştarafı 1 inci sahifede)

duğu son setir mevziinden ric'at için yaptığı son hareketi tamamlamış ve küllî kuvvetlerimize iltihak etmiştir. Bu arada hava kuvvetlerimizin sıkı yardımile seyyar kollarımız Musus'un doğu şimalinde ve doğusundaki çölde taarruz faaliyetine devam etmişlerdir.

İngilizler Derneyi tahliye ettiler

Ankara 4 (Radyo Gazetesi) — İngilizler Derne kalesini de hasımlarına terketmişlerdir. Böylece Libyadaki İngiliz çekilme hareketi sona ermiştir.

İngiliz radyosunun dün akşam verdiği bir habere göre, Derne ile Musus bölgesi arasındaki bir hat üzerinde yeni bir cephe kurulmuştur. Bu bölgede bir kaç güne kadar her iki tarafın büyük bir tank ve meydan muharebesine girişecekleri umulmaktadır.

İngilizler iki günde 80 kilometre geri çekildiler

Londra 4 (a.a.) — Güvenilir bir kaynaktan bildirildiğine göre Britanya kuvvetleri Derneyi boşaltmışlardır. Bunun manası sol yan, merkezi çölde durduğu halde, sağ yanın iki günde 80 Km. çekilmiş olduğudur.

İtalyan tebliği

Roma 4 (a.a.) — İtalyan tebliği:

Şarkî Sırenaikte İngiliz ricatini setre memur Hindli kuvvetler, ağır bir mağlûbiyete uğramışlardır. Hava kuvvetlerinden büyük bir yardım gören Mihver kıt'alarının ileri hareketi, Derne bölgesine doğru devam etmektedir.

İngiliz - Amerikan tebliği

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Avrupayı kurtaran İngiliz seferî kuvvetinin durumuna benzer bir durumda bulunuyoruz. Onu lâyık olduğu şekilde istihlâf etmemiz ve Japonları yenerek Asyayı kurtarmamız lâzımdır. Düşman şimdi öyle bir bölgeye varmıştır ki, orada bizi geçemiyecek ve bize üstün olan kıvraklığını istismar edemiyecektir. Şiddetle çarpışmadan bir karış toprak terketmemeniz ve düşmana cüz'î hizmeti dokunabilecek ne varsa tahrib etmeden bırakmamanız lâzımdır. Ric'ati hatıra getirmeden bu muharebeyi yapmak ve Singapur müdafaasını Tobruk müdafaası kadar unutulmaz ve muvaffakıyetli hale getirmek hususunda hepinize güveniyorum.»

Filipinlerde şiddetli muharebeler

Vaşington 4 (a.a.) — Harbiye Nezareti tebliği:

Filipinlerde: Üç şubat gecesi Kimura tümeni kuvvetleri Bataan yarımadasında sol kanadımızda mahallî bir taarruz yapmışlardır. Hücum şiddetle püskürtülmüştür. Kuvvetlerimiz daha evvel batı kıyısına çıkmış olan Japon kuvvetleri bakiyesini temizlemeğe ve hatlarımız arasına girenleri çıkarmağa devam etmişlerdir. Düşman, bu kuvvetlere paraşütlerle atılmak suretile zaman zaman yiyecek ve mühimmat atmağa teşebbüs etmiştir. Bu yardımların büyük kısmı elimize geçmiştir.

İki Japon gemisi batırıldı

Felemenk Hindistanında Amerika ordusuna mensub uçar kale tipinde ağır yedi bombardıman tayyaresi Borneoda Balık-Papan üzerinde Japon deniz kuvvetlerine 2 şubatta taarruz etmiştir. İki düşman deniz taşıtı batırılmış ve müteaddid isabetler alan üçüncüsü de muhtemel olarak batmıştır.

Çine yeni bir yol

Londra 4 (a.a.) — Times gazetesi yazıyor:

Birmanya yolunun kaybedilmesi zafer saatini geciktireceği için, Çine doğru yeni bir yol daha yapılmaktadır.

Çok çocuklu ailelere mükâfat veriliyor

Beyoğlu Halkevinden:

1 — Beyoğlu Halkevi mıntakası dahilinde (Kasımpaşa, Hasköy, Galata, Merkez, Taksim nahiyeleri dahilinde) mukim ve geçinme şartları gayrimüsaid dört ve daha fazla çocuklu yirmi aileye yirmi beşer lira mükâfat verilecektir.

2 — Yukarıdaki şartları haiz vatandaşlarımızın çocuklarının nüfus hüviyet cüzdanlarile 15.2.942 tarihine kadar Halkevimize müracaat ederek kaydolunmaları.

3 — Mükâfat, Halkevlerinin açılışının onuncu yıldönümüne tesadüf eden 22.2.942 pazar günü saat 15 te Halkevimizde yapılacak merasimin hitamında verilecek ve nüfusumuzun çoğalmasına hizmet eden bu kıymetli aileler tebrik ve taziz edilecektir.

4 — Müracaat edenler yirmiyi tecavüz ederse kura çekilecektir.

Teşekkür

Merhum Su Nazırı Galib Paşa kerimesi ve merhum mühendis Saffet zevcesi sevgili annemiz,

Bayan NAİME KAŞIKÇIOĞLU'nun İzmirde vefatı hasebile gerek bizzat, gerekse telgraf ve mektubla acılarımıza iştirak eden akraba ve dostlarımıza ayrı ayrı teşekküre teessürümüz mâni olduğundan sayın gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Oğlu Dr. Saib Kaşıkçıoğlu, kızları Safder, Sabiha, damadları: Rifat Barlas, Sadi Tengizman

Vaşington Elçimiz

Yeni Amerikan Sefiri şerefine bir ziyafet verdi

Nevyork 4 (a.a.) — Britanova: Türkiyenin Vaşington büyük elçisi Mehmed Münir Ertegün, Ankaraya tayin edilen yeni Amerikan elçisi Lavrens Steinhardt şerefine verilen bir öğle yemeğinde yeni elçinin tayinini büyük bir memnuniyetle karşıladığını söylemiş ve Türk milletinin Steinhardt'ın bütün selefleri hakkında beslediği yüksek hürmet hissini belirtmiştir.

Mehmed Münir Ertegün, demiştir ki: «— Diplomatlarınızın hatırası yalnız arşivlerimizde yazılı değil, kalblerimizde mahkûktur. Türkiyenin diğer milletler karşısındaki durumu, onların servetlerine veya kudretlerine bağlı değildir. Belki beynelmilel sahadaki hareketleri gibi çok daha yüksek manevî amillerin eseridir.»

Dünya Ölçüsünde Harb sahası

(Başmakaleden devam)

ğe davet eylemesi tabiî görülmez mi?

Böylece dünya ölçüsünde bir harb sahasile karşı karşıya olduğumuzu anlamak için sahneye İngiltere, Amerika, Rusya ve Çin unsurlarını da ilâve etmek lâzımdır. Pasifik Okyanusunda elbette bir gün Japonya ile boy ölçüşmeğe gelecek olan Amerika şimdi dahi oralarını tamamen terk ve ihmal eden vaziyette değildir. Daha birkaç gün önce bir Amerikan filosu Japonlara aid Marşal adalarına taarruz ettiler. Ondan evvel Amerikalıların Macassar boğazındaki faaliyetlerinden haberdar olmuştuk. Bunlar ne vakit zuhur edeceği şimdiden kestirilemiyen büyük Amerikan hamlelerinin öncüleridir.

Bununla beraber şurasını da şimdiden biliyoruz ki Amerika bir taraftan Rusyaya ve Çine yardım göndermeğe çalışmakla beraber diğer taraftan Avrupa garbına asker sevketmekte ve kendi ülkesindeki büyük ölçülü hazırlıklarına devam etmektedir. İngilterenin hareket hattı tedafüî mahiyetlidir: Ortaşarkta tedafüî ve Uzakdoğuda tedafüî. Mösyö Çörçilin ifadelerinden öğrendik ki bu meyanda İngiltere Almanya ile yakapaça uğraşan Rusyaya azamî yardıma en büyük ehemmiyeti vermektedir. İngilterenin bu harbde en büyük faydayı Rusyadan ve Rus - Alman cidalinden beklediği anlaşılıyor.

Görülüyor ki bütün dünyayı sarmış olan harbin sahası dünya ölçüsünde bürümüş ve bu sahanın her hangi noktasındaki her hâdise bütün dünya yüzünü alâkadar edecek bir tesir ve ehemmiyet kazanmıştır.

Şimdi en ziyade faaliyete sahne olan bölgeler malûmdur: Rus cephesi, Libya cephesi ve Uzakdoğu cenubu. Buralarda cereyan eden harblerin az çok ehemmiyetli gelişimleri ve hatta bu gelişimlerin türlü ihtimalleri bütün dünyayı sarsıyor. Faraza Libyadaki son Rommel hamleleri Çin sefirinin tasavvuru gibi Süveyşe doğru ilerlerse dünya, hakikaten bu harbin en büyük hâdiselerinden birile karşılaşmış olur. Hatta bir şüphe halinde zihinlerden geçen Maltanın istilâsı teşebbüsü bile dünya harbinin velvelelerini bastıracak bir top tarrakasile gürler. Karşı Rus taarruzlarının muvaffak olup olmamasını Londra ve Vaşington belki Moskovadan daha ileri bir heyecan ve halecanla dakikası dakikasına takib ediyorlar. Rus gayretleri muvaffak olursa neticesi mühim, muvaffak olmazsa ayni netice vahimdir.

Singapurla Holanda Hindistanının akıbetlerini de yalnız muharibler değil, bütün dünya memleketleri çok büyük bir dikkat ve alâka ile takib ediyorlar. Şimdi artık harbin bütün dünya ölçüsüne yayılmış geniş sahasındaki hareketler münferid hâdiseler gibi değil, bu cihanşümul boğuşmanın umumî heyeti gözönünde tutularak, bütün küreye şamil olaylar halinde takib olunuyor ve öyle yapılması da artık hakikaten zarurî bulunuyor.

YUNUS NADİ

İngiliz kabinesinde tadiller

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Bundan başka, Makmillan Müstemlekât Nezareti. Apreston Malzeme Nezareti, Korkevdal Millî Hizmet ve İş Nezareti, Noel Baker harb münakalâtı Nezareti parlampento müsteşarlıklarına tayin edilmişlerdir.

Amirallık dairesi parlamento ve malî müsteşarlıkıarının birbirlerinden ayrılmasını Kral tasvib etmiş ve bunlardan ilkine Sir Viktor Varander'in, ikincisine de Ch. Hall'in tayinlerini muvafık bulmuştur.

Kral ayni zamanda Sir Viktor Varander'in Birleşik Kraliyet baronluğu rütbesine yükseltilmesini kabul etmiştir. Mac Millan hususî meclis üyesi sıfatile yemin edecektir.

Başvekilin harb istihsalâtı nazırının yeni vazifelerinin hudud ve şümulü hakkında yakında parlamentoda beyanatta bulunması beklenmektedir.

Sir Cripps Kabineye niçin alınmadı?

Londra 4 (a.a.) — İngilterenin Sovyet Rusyadaki sabık büyük elçisi Sir Cripps'in Kabinede bir vazife almaması umumiyetle teessürü mucib olacaktır. Röyterin siyasî muhabiri, Sir Cripps'in şartlar üzerinde ısrar ettiğini, vâsi salâhiyet istediğini ve Başvekilin de bunları kabul edememek mevkiinde kaldığını öğrenmektedir.

Bursa valiliği

Ankara 4 (Telefonla) — Bursa mebusu Fazlı Güleç, Bursa valiliğine tayin edilmektedir. Fazlı Güleç bu münasebetle Büyük Millet Meclisi azalığından istifa etmiştir. Tayin, yüksek tasdika iktiran etmiştir.

Şark cephesinde GÖRDÜKLERİM

Bir kolordu Dinyeperi nasıl geçmişti?

(Baştarafı 1 inci sahifede)

zemesi Dinyeper üzerinde bir köprü kurmağa ancak kifayet edebiliyordu. Bu sebeble köprünün ehemmiyetli bir hücuma uğraması halinde tahrib olunacak malzemenin yerine konacak yedekler yoktu. Fakat ne olursa olsun köprüyü kurdurmak ve orduyu karşıya geçirmek lâzımdı. Onun için 30 ağustos akşamı köprünün kurulmasına karar verdim. Fakat bu çetin bir karardı.»

Geriden Berislav kıyısına kadar bir yol yapıldı ve köprünün inşası hazırlıklarına başlandı. Mevcud adadan bilistifade 450 metrelik köprünün inşasına 31 ağustos - 1 eylûl gecesi başlanarak eylûlün birinci sabahı bitirildi. Bu zamana kadar karşı tarafa hücumbotlarile ve tulum kayıklarla 16 piyade alayı, bütün ağır silâhlarile geçirildi. Bir miktar araba ile hücum top arabaları puntonlarla naklolundu.

1 eylûl sabahı düşman, köprünün inşa edildiğini görerek uçak ve monitörlerle hücuma başladı, ayni zamanda köprünün ayak sallarına çarparak bunları berhava etmek maksadile nehrin akıntı tarafına yüzücü mayinler salıverdi.

Bu esnada karşı tarafta 6 Km. lik bir yarım kuturda bir köprübaşı mevzii inşa ve işgal olunmuştu. Bunun hazırlanmasında 6 istıhkâm ve 6 amele taburu kullanılmıştı.

Düşmanın köprüye yaptığı şiddetli hava taarruzları 13 eylûle kadar devam etmişti. Bazı sallar ve puntonlar, isabetler alarak battılar. Köprü tabiidir ki havaya karşı iyi müdafaa olunuyordu. Bu sebeble bazan bir günde 8 uçak hücumu vaki olduğu halde Ruslar köprüyü esasından bozamamışlar ve herşeye rağmen en cenubdaki Alman ordusile bunun emrinde hareket eden Rumen ordusunun bu köprüden cebren geçişine mâni olamamışlardı. Bu geçiş ayni zamanda rizikolu idi, çünkü Dinyeper nehrinin genişliğine kıyasen eldeki malzeme mahduddu.

Almanların Berislavda geçen yılın ağustosunun sonunda başlıyan Dinyeperi zorla geçiş hareketleri işte bu suretle ve muvaffakiyetle sona ermişti. Fakat bu bahsi bitirmeden 30 ağustos sabahı hücumbotlarile karşıya bir ok gibi fırlayıp atılacak olan hücum istihkâm neferlerinin mehtablı gecedeki hazırlık ve hareketlerini tasvir eden bir yazıdan bahsedeceğim. Aziz okuyuculara, şimdi bir hulâsasını takdim edeceğim bu yazı cebrî geçiş hareketine iştirak eden istihkâm neferleri tarafından kaleme alınmış olup henüz hiç bir yerde tabolunmadan bana ordu istihkâm albayı tarafından hediye edilmiştir.

Dinyeperde hücum istihkâmcıları: «Grup âmirinden son bir sual?.. Ondan sonra hareket. Sigaralar söndürüldü. Top mermilerile delikdeşik olmuş Berislav'ın bozuk kaldırımlı sokaklarından sükût içinde ilerliyoruz; kayık ve motörlerin bulundukları yerlere. Bir gün evvel bütün malzemeyi buraya getirmiş ve pencere camları devamlı topçu atışları dolayısile tamamile kırılmış olan bir mekteb binasında konaklamıştık.

«Taarruzun muvaffakiyeti sizin gayretinize bakıyor.» Teğmenin bu sözü kafalarımızda tekrarlanıp duruyordu. Rus, herhalde büyük nehri Dinyeperi bize ucuza vermiyecekti. Bu cihet bizce malûmdur. Fakat bize lâzım olan yardını ve himayeyi yapacak olan topçumuza itimadımız vardır.

Yolda, motörlerle tulum kayıkları nehrin kenarına taşımakta, bize yardım edecek olan piyade bölüklerine rastladık. Dinyeperin oynak suları ayın aksilerini titretiyorlardı. Güzel bir yaz gecesi. Gûya nehirde hoş bir sandal gezintisi yapacaktık.

Motörler ve kayıklar sessiz ve patırdısız harekete hazır kılındılar ve sahilden suya indirildiler. İstihkâmcılar iyi talim görmüş bir usta elile sessiz kürek çekiyorlardı. Suda bir şırıltı bile çıkarılmıyordu. Önümüzde, nehrin ortasında, bizi düşmana göstermiyen bir ada vardı. Her halde Rus karşı sahilde kulaklarını germiş ve gözlerini dört açmış olarak nehrini bekliyordu. Girişilen teşebbüs ciddi ve cesuranedir. Eğer düşman vaktinden evvel mevcudiyetimizi sezerse iyi hazırlanmış olan taarruzu akamete uğratabilirdi.

Gündüzden keşif ve tesbit olunan bizim varacağımız yere 2 Km. lik bir yolumuz vardı. Ada artık arkamızdaydı. Şimdi karşı sahili aydın görüyorduk. Ansızın bir uçak pervanesinin gürültüsünü duyduk. Ardından atılan paraşütlü bir tenvir fişeği havayı aydınlatmıştı. İşimiz berbaddı. Şimdi görülecektik. Rus da bize bir kaç bomba ile safâ geldiniz diyecekti. Böyle bir şey bizim için iyi olmazdı.

Telâşsız daha bir kaç kürek çektik ve sazların arasına girerek tenvir fişeğinin sönmesini bekledik. Hiç bir şey olmadı. Demek iş iyi gitti. Kayıkları gizlemek için onları sazla öyle donattık ki görenler mehtablı bir Venedik kecesine hazırlandığımızı sanırlardı.

16 kayıktan mürekkeb olan takım, kayıklar birbirinin ardından, yavaşça ilerliyordu. Yeniden bir tenvir fişeği parlıyarak üstümüzü aydınlattı. Nefes bile alamıyorduk. Kayıkları sazla gizledikten sonra kendimizi daha emniyette hissediyorduk. Gene hiç bir şey olmamıştı. Bir - iki, bir - iki temposile yeniden ilerlemeğe başladık. Adanın sazlı ve ot dolu kenarını takib ediyorduk. Ağaç kümecikleri vardı. Dokuzuncu ağaç kümesi bizim kayığımızın duracağı yerdi.

H. E. ERKİLET

[*] Bundan evvelki yazılar 11, 12, 14, 15, 17, 18, 21, 22, 26, 27, 28 ikinciteşrin ve 1, 4, 5, 8, 10, 12, 13, 17, 18, 22, 25, 27, 29 birincikânun, 3, 6, 8, 10, 13, 16, 18, 21, 25, 27, 30 ikincikânun tarihli sayılarımızda çıkmıştır.

Berlin Türk Ticaret Odası kongresi

Berlinde yapılacak olan Türk Ticaret Odası kongresine her sene olduğu gibi İstanbul, Ankara ve İzmir Ticaret Odaları da iştirake davet edilmiştir. İstanbul Ticaret Odası Berlin ticaret konseyyemiz tarafından kongrede temsilini rica etmiştir.

İtalyadan gelen ithalât eşyası

İtalyadan yeniden mühim miktarda ithalât malı gelmiştir. Bu meyanda yün ve pamuk mensucat, havagazi saatleri, demir, eczayi kimyeviye ve tıbbiye, demir fıçı, çivi, kâğıd, karton, fotoğraf malzemesi, radyo aksamı ve sair maddeler bulunmaktadır. Bu eşyanın yekûnu altı bin ton kadardır. Diğer taraftan İtalyadan 100,000 kutu ipekböceği tohumu getirtilecektir.

Saklanan peynir ve yağlar

Fiat Murakabe memurları, piyasada beyaz peynir bulunmamasına rağmen valnız iki buzhanede 10,000 teneke peynir bulmuşlardır. Bir ardiyede 8000, diğer bir ardiyede de 1000 teneke yağ olduğu anlaşılmıştır.

Feci bir tramvay kazası

Fatihte Fevzipaşa caddesinde 55 numaralı evde oturan Naime isminde bir kadın dün Beyoğlunda bir tramvayın altında kalarak ağır surette yaralanmıştır. Kadın, Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Kahirede hükûmet buhranı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Times'in dikkate şayan bir makalesi

Londra 4 (a.a.) — Times gazetesi «Lüzumsuz bir kabine buhranı» başlıklı yazısında Mısırdaki buhranın, meşrutî hakları meşkûk bulunan kralın bir müdahalesinden doğduğunu, Sırrı Paşanın İngiliz menfaatlerini, Mısır menfaatlerine tercihle itham edildiğini, fakat Mihver zaferi kazanırsa muhaliflerin günleri sayılı olacağını kaydettikten sonra diyor ki:

«Maahaza onlar da kabul ediyorlar ki İngiltereye karşı dostluk siyaseti, Mısır için mümkün yegâne siyasettir. Bizzat Kral Faruğun da bu hayatî meseleyi müdrik bulunmaması kabul edilemez. Eğer hükümdar, Nazırları gibi uzak görürlük gösterirse, bugünkü buhran sür'atle halledilecektir. Kabinede değişiklikler olacak, fakat İngiltere ile Mısır arasındaki dostça işbirliği siyaseti takib edilecektir.»

Gazete, iktidara Nahhas Paşa gelirse, onun da ayni politikaya sadık kalacağı kanaatini belirtmektedir.

Romada tefsirler

Roma 4 (a.a.) — Mısırdaki kabine buhranından bahseden Popolo di Roma diyor ki:

«Halk efkârı, çok sevilen Kral Faruğun tarafındadır. Mısır, harbin başlangıcındanberi, hükümdarın yenmek mecburiyetinde kaldığı güçlükleri çok iyi anlıyor. Mısır milleti, Libyada ve doğu Asyadaki İngiliz mağlûbiyetlerini büyük bir alâka ile takib etmektedir.»

Tashih ve itizar

Dünkü nüshamızın birinci sahifesinde müessif bir yanlışlık eseri olarak, Mısıra dair haberler, Norveçte müdafaa tedbirleri başlıklı yazının altına, bu mevzua aid telgraflar da Mısırdaki siyasî ihtilâf serlevhası altına girmiştir. Tashih eder ve aziz karilerimizden özür dileriz.

Hadiseler Arasında FELEK

Yumurta kapıya gelince mi?

İtiraf etmeli ki bu sene hayat şartlarını güçleştiren amiller arasında kış, baş rolü oynuyor. İstanbulda, belki de yurdun her tarafında bu kadar sürekli ve sert bir kış mevsimi pek az görülmüştür. Gerek bu sebeble, gerekse gene buna bağlı nakliyat zorlukları yüzünden her tarafta hissedilen kömür sıkışıklığı sıcağı kendinden apartımanlarda mal sahiblerinin elinde birer koz oldu. Çoğu daha şimdiden:

«— Bu kadar sıcaklığa razı olmazsanız, ileride büsbütün ısıtamıyacağız. Ne yapalım? Kömür arıyoruz, bulamıyoruz.» diyorlar. Yarı doğru, yarı iğri. Çünkü bir apartımanın kışlık kömürü, kışın günü gününe tedarik edilmez. Onu yazdan alıp bir tarafa yığmak lâzımdır. Zaten aklı başında mülk sahibleri de böyle yapmıştır. Yalnız bunlardan pek çoğu mevsimin bu kadar sert olacağını evvelden kestiremedikleri için «ileride lâzım olursa daha da alırım» diye ihtiyacdan az kömür aldıklarından şimdi kömürsüz kalmak ihtimalile karşılaştılar.

— Buna Belediye karışmaz mı?

Şu Belediye de bizim ağzımızın sakızı oldu. Belediye hangi birine karışsın ve hangi teşkilâtile karışsın.

İstanbul elektriğinin kömür nakliyatındakı zorluk yüzünden tahdide uğrayacağı aylardanberi biliniyordu ve bunu herkesten evvel İstanbul Belediyesi biliyordu. Buna rağmen Taksim ve emsali meydanlarımızda, bahçelerimizde sabahlara kadar binlerce mum kuvvetinde lâmbalarla donanmalar yaptık. Hele o yeni açılan Ayaspaşa meydanı, adeta bir opera salonu kadar aydınlıktı

Bütün bu ışıkların ancak bir müddettir biraz eksiltilmesi hatıra gelebildi. İstanbul elektriğinin alâkalı bir memuru da haklı elektrik ışığından tasarruf edilmesini tavsiye ediyor.

Elektrik tasarrufu için akla gelenler şunlardır:

1 — Sokaklardaki lâmbaları bir aşırı söndürmek ve düz sokaklarda daha seyrekleştirmek;

2 — Tramvay arabalarının içindeki ışıkları yarıyarıya söndürmek,

3 — Bütün ışıklı ilânları kaldırmak;

4 — Mağaza vitrinlerini dokuzdan sonra söndürtmek;

5 — Bir takım yiyecek maddelerinin saklanıp halka pahalı satılmasına yol açan soğukhava depolarına verilen cereyanları kesmek; (kışın her taraf soğuk)

6 — Üç kattan eksik yerlerdeki asansörleri yasak etmek;

7 — Evlerdeki ışık sarfiyatını yarıya indirtmek;

8 — Elektrik ütüleri yerine ateş ütülerini kullanmak;

9 — Kışın buz dolablarını battal etmek;

10 — Elektrikli vantilâtörleri ve süpürge makinelerini kaldırtmak;

11 — Küçük büyük bilûmum motörlerin boş dönme müddetlerini kısaltmak;

12 — Kasablardaki kıyma makinelerini ele çevirmek;

13 — Berberlerdeki her çeşid makineleri hiç olmazsa haftada dört gün tatil ettirmek.

Benim hatırıma gelen bunlardır. Mütehassısları elbette benden iyi bilirler. Bunları hemen tatbika geçelim ki ileride daha fazla sıkışmıyalım değil mi?

B. FELEK

Okuyucularımızdan Bay (Celâl) e: Güzel mektubunuzu okudum. Bahsettiğiniz yazı bir (paradoks) parçası olduğunu siz de takdir ediyorsunuz. Yoksa altının (etalon) ile hiç bir alâkası yok. Saygılarım. B. F.

Mevlid

Vefat eden babamız doktor REFET GÜNDOĞDU'nun ruhu için 6/2/942 cuma günü Kadıköy Osmanağa camiinde öğle namazını müteakıb Mevlidi Şerif okunacağından muhterem meslektaşlarile dostlarımızın ve arzu eden ihvanın teşrifleri rica olunur.

Oğulları: Cahid Gündoğru, Hâmid Gündoğdu

***

Merhum pederim Mehmed Çilingirin ruhuna ithaf edilmek üzere 6 şubat cuma günü Fatih İtfaiye caddesinde Hasanbey camii şerifinde cuma namazını müteakıb Mevlidi Şerif okutturulacağından akraba ve dostlarımızla arzu eden ihvanı dinin teşrifleri rica olunur.

Oğlu: Küçükpazar Nahiye kâtibi Bahri Çilingir

***

Şemseddin oğullarından eski Sıvas meb'usu Mustafa Ziya Sirerin kırkıncı vefat gününe musadif 7/2/942 cumartesi günü Beyoğlunda Ağacamiinde ikindi namazını müteakıb Mevlid okunacağından arzu edenlerin teşrifleri rica olunur.

Ailesi namına: Doktor Operatör Raif Sirer

Vefat

Ak-Ün Kıtabhanesi safibi Faik Ün, dahiliye mütehassısı Dr. Nedim Akün, İktısad müdürlüğü raportörü Muzaffer Akün ve foto muhabir Turgud Akünün pederleri emekli topçu yarbaylarından Abdullah Fevzi Akün müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak 4/2/942 de vefat etmiştir. Cenazesi Cağaloğlu Sağlık Yurdundan kaldırılarak Beyazıd camiinde namazı kılındıktan sonra Merkezefendi aile mezarlığına defnedilmiştir. Allah merhuma rahmet ve kederdide ailesine sabırlar ihsan etsin.

***

Şehrimizin tanınmış kereste tüccarlarındna müteveffa Haralambos Köseoğlu eşi Bayan SANİ H. KÖSEOĞLU vefat etmiştir. Cenaze merasimi bugün perşembe 5 şubat 1942 saat 14 te Beyoğlunda Taksimde Rum Aya Triyada kilisesinde icra olunacağı teessürle ilân olunur.

İşbu ilân hususî davetiye yerine kaimdir.

Köseoğlu ailesi ve akrabaları

Cenaze levazimatı N. Pistof. Tel: 44236

Bugün matinelerden itibaren
İPEK Sinemasında
2 BÜYÜK FİLM BİRDEN:
1 – GANGSTER'in BABASI
Baş rollerde:
Kane Picmond — Edward Morris — June Gale
Amerikanın meşhur gangsterlerinin korkunç hayatı ve maceraları
2 – SEVİMLİ HAYDUD'un İNTİKAMI
RENKLİ ve MUAZZAM ŞAHESER. Baş rollerde:
HENRY FONDA — JACKİE COOPER

NEVZAD AKAY
11 şubat 942 ÇARŞAMBA akşamı Ankarada YENİ SİNEMADA
İLK KONSERİNİ verecektir.
ZENGİN VE SEÇME BİR PROGRAM.

BULMACA

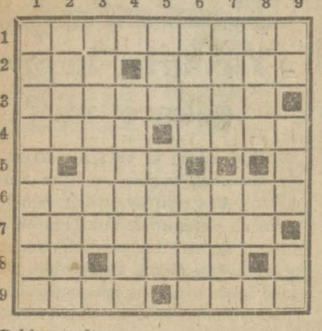

Soldan sağa:

1 — Durmamacasına dönüş (iki kelime ve terkib). 2 — Kraliçe, geminin bir kısmı. 3 — Yalvarış (iki kelime). 4 — Acıklı piyes, bir erkek ismi. 5 — Bir edat. 6 — Ötedenberi mevcud hastalık (iki kelime). 7 — Eski Osmanlı tarihçilerinden. 8 — Bir soru eki, saçma lâkırdı. 9 — Almanyada bir nehir, yâdediş.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Karşılıklı içini dökme. 2 — Gündelik ile çalışan, ortadan kalkan. 3 — Yüze karşı. 4 — Bir işin yapılma şekli. 5 — Tersi eski bir Türk hükûmetidir, İtalyada bir şehir. 6 — Büyük baba, resmi şikâyet. 7 — Sesin dönüp gelmesi, yapan. 8 — Yapı yapma, nota. 9 — Bir hayvanın bağırışı, bir emir, meşguliyet.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	T	U	Z	B	İ	B	E	R	■
2	E	Y	■	E	F	E	L	İ	K
3	H	U	R	D	A	■	■	Ş	E
4	L	■	Ü	R	■	A	S	A	B
5	İ	S	T	İ	M	■	Ü	R	E
6	K	A	P	T	A	V	N	■	K
7	E	G	E	A	L	A	N	İ	■
8	L	İ	■	M	A	D	E	N	İ
9	İ	R	İ	■	K	İ	■	A	L

BORSA

İstanbul Borsasının 4/2/942 fiatları

	Kapanış
Londra — 1 Sterlin	5,24
Nevyork — 100 Dolar	132,20
Madrid — 100 Pezeta	12,9375
Stokholm — 100 İsveç Kr.	31,0050
ESHAM VE TAHVİLÂT	
Sıvas - Erzurum 3	20,—
%7 1941 Demiryolu	20,05
Merkez Bankası	150,—

Bir muallimin vefatı

Öğretmenler Yardım Cemiyeti reisliğinden:

Cemiyetimiz azasından Kadıköy 4 üncü ilkokul Başöğretmeni Hüsnü Sakaroğluyu aramızdan maalesef ebediyen kaybettik. Kederli ailesine ve sayın arkadaşlara taziyelerimizi sunarız.

PUDRALAR MODASINDA

Yeni ve fevkalâde bir

TEBEDDÜL

Mübalâğalı gayri tabii "Makyaj,, kalmadı

Cilde sürülecek gayri meri yeni bir pudra, tabii bir güzellik verir.

Parisin şık kadınları, yeni bir moda icat etmişlerdir. Bütün gün sabit duran ve hiç parlaklık izi bırakmayan, bir gül teni veren yeni bir pudra bulmuşlardır.

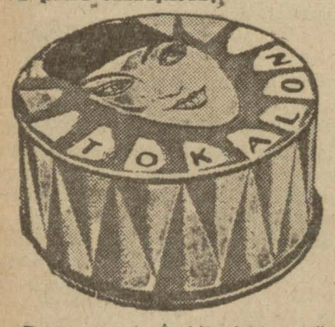

Bunun sırrı: İpekli elekten üç defa geçirilmiş en saf ve en ince pudrayı iki defa krema köpüğü ile karıştırılması usulü ile izah edilebilir. Fransız kimyagerlerinin senelerce araştırmaları neticesinde elde edilen bu usul, Tokalon müessesesinin inhisarı altındadır. Bu yeni Tokalon pudrası, artık parlak burunlara ve yağlı ciltlere ebediyen son vermiştir. Cildinize, sekiz saat zarfında "Mat,, duran nefis ve güzel bir renk verir. Rüzgârda ve yağmurda ve hattâ terlemede cildinizi parlak göstermez. "Fini Mat,, Tokalon pudrasını kullanırsanız simanıza bir gül yaprağının tazeliğini ve güzelliğini bahşeder, sevimliliğinizi ve cazibenizi bir kat daha arttırırsınız. On muhtelif ve yeni cazip renkte olan Tokalon pudrasından birini intihap ediniz.

KURTULUŞ

BİÇKİ ve DİKİŞ DERSANESİ

Müdiresi: Bayan PAPAZYAN

Haftada dört gün kadınlara, günde üçer saat Fransız usulile biçki dikiş dersi tedris edilir. ve dört ayda Maarifçe musaddak diploma verilir. Feriköy Tepeüstü 116 No. Papazyan apartımanı.

İzmirde Ankara Palas

İzmirin en rahat, en güzel, en konforlu otelidir.

Burdur Dokumacılar Yapış ve Satış Kooperatifi İdare Heyetinden:

Kooperatifimiz ortaklarımızın dokumalarını aşağıda yazılı fiatlar üzerinden satın almağa % 1 satış masrafı ilâvesile tüccarlara satış yapmağa başlamıştır.

Lira	Kuruş	Dokumanın nev'i	Eni	Boyu M.
10	00	Renkli yan örnek	60	27
12	50	Renkli moda	»	»
12	00	Beyaz ipekli	»	»
12	50	Renkli ipekli	»	»
13	50	Şarabi ve siyah has boyalı	»	»
20	00	Kaput	70	36
14	30	Astar	80	36
15	80	»	95	»

47 santim eninde yedi metre boyundaki muhtelif dokumalar 1 No.lı cedvelimizdeki fiatlara göre muamele yapılmaktadır. (497)

Emlâk Alıcı ve Satıcılarına Müjde!

Ankarada doğruluğu sayesinde kazandığı şöhrete müsteniden Beyoğlunda açtığı şubesinde gerek Ankarada ve gerekse İstanbulun her semtinde emlâk almak ve satmak istiyenlere dürüst şekilde ve son sür'atle hizmet etmeği vazife bilir ve sayın müşterilerinin teşriflerini rica eder.

NEŞ'ET ŞEREN ve Şki. (Ankara Emlâk Simsarı)

Merkezi: Ankara Anafartalar caddesi Zafer sokak No. 5/7, Telefon: 2406, ŞUBE: Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 98, Kat: 1, Tel: 41571.

Canlı Model Aranıyor

Güzel San'atlar Akademisi Müdürlüğünden:

Resim ve Heykel şubelerinde çalıştırılmak üzere canlı modele ihtiyac vardır. İstiyenler münasib bir ücret mukabilinde öğleye kadar ve öğleden sonra da çalışabilirler. Arzu edenlerin Fındıklıda Güzel San'atlar Akademisi idaresine müracaatleri, (1058)

BRONSİTLERE KATRAN HAKKI EKREM

T. H. K. Genel Merkez Başkanlığından:

İnşaat ve tadilât yaptırılacak

Etimes'ud tayyare fabrikamızda yaptırılacak 18608 lira 50 kuruşluk tadilât işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İlk teminatı 1395 lira 64 kuruş olan bu işin eksiltmesi 16/2/942 pazartesi günü saat 15 te yapılacağından istekliler o gün saat 14 e kadar usulüne göre kapatılmış kapalı zarflarını T. H. K. Merkez Satınalma Komisyonuna vermelidirler. Bu işe aid vesaik Ankara T. H. K, Genel Merkezinden ve İstanbul T. H, K, Şubesi Başkanlığından 75 kuruş bedel mukabilinde verilir. (936)

ÇİNGENE AŞKI

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası İstanbul Şubesinden:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası hissedarlarına ilân:

Bankamız hisse senedlerinin beşinci hesab devresi temettüüne aid 6 numaralı kuponu 3 mayıs 942 akşamında müruru zamana uğrıyacağından bu kupon bedelini henüz almıyan hissedarların mezkûr tarihe kadar bankamız veya Ziraat Bankasına müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur. (1064)

Bilecik Valiliğinden:

Vilâyetimiz 30 lira maaşlı mahallî idareler kontrollüğü münhaldir. Memurın kanununun dördüncü maddesindeki şeraiti haiz taliblerden meslek mektebi mezunlarile Muhasebei Hususiye muamelâtına vâkıf olanlar tercih olunur. Taliblerin evrakı müsbitelerile birlikte müracaatleri. (1005)

ÜSKÜDAR – KADIKÖY ve HAVALİSİ HALK TRAMVAYLARI TÜRK ANONİM ŞİRKETİNDEN:

İki muhasebe ve bir hasılât memurile fen işleri kalem şefliği için

Müsabaka ile memur alınacak

ve aylıkları 3659 sayılı kanun hükümlerine göre tesbit olunacaktır. Memurluklar için orta ve şeflik için lise tahsili görmüş olmak meşrut olup bu işlerde tecrübeli olanlar ve tahsil dereceleri daha yüksek bulunanlar tercih olunacaktır.

Müsabaka imtihanı hesab ve defter usullerile yazıdan yapılacağından taliblerin müsabaka tarihi olan 20/2/942 cuma günü saat 14 te Üsküdarda Bağlarbaşında İdare Merkezinde hazır bulunmaları ve vesikalarını bir gün evveline kadar getirip kaydettirmeleri ilân olunur.

T. Hava Kurumu Düzce Şubesinden:

Bu seneki kurban derileri muntazam tuzlattırılmış sığır derileri salamura halinde kilo hesabile koyun ve keçi derileri tane hesabile 28/1/942 tarihinden itibaren 21 gün müddetle müzayedeye konulmuş ve 18 şubat 942 çarşamba günü saat 14 te T Hava Kurumu Düzce Şubesi binasında ihale edileceğinden alıcının % 7,5 teminat akçelerile kuruma müracaatleri ilân olunur. (1004)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Erzurumda yaptırılacak mağaza ve 6 lojman binası inşaatı kapalı zarf usulile ve vahidi fiat üzerinden eksiltmeye konmuştur. Bu inşaatta döşeme ve lentolar için muktazi demirler idarece verilecektir.

1 — Bu işin muhammen bedeli 165.000 liradır.

2 — İsteklıler bu işe aid şartname vesair evrakı D. D. Yolları Ankara veznesinden ve Sirkecide 9 uncu İşletme, Erzurumda 10 uncu İşletme veznesinden 825 kuruş mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 16/2/942 tarihinde pazartesi günü saat 16 da Ankarada D. D. Yolları Yol Dairesinde toplanacak Merkez Birinci Komisyonunca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin teklif mektublarile birlikte aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat 15 e kadar Komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

A — 9500 liralık muvakkat teminat.

B — 2490 sayılı kanunun tayin ettiği vesikalarla bu işe mahsus olmak üzere Münakalât Vekâletinden alınmış ehliyet vesikası, ehliyet vesikası için ihale tarihinden en az sekiz gün evvel bir istida ile Münakalât Vekâletine müracaat olunması. «601» (774)

Türk Analarından Ricam:

Yavrularınız için sütünüzden sonra en mühim muavin gıdayı teşkil eden ve 1915 senesindenberi her şeye rağmen tevakkufsuz mesaisile sizlere hizmeti bir vatan borcu sayan **ÇAPAMARKA** her zaman olduğu gibi bugün de vazifelerinizde yardımcı hizmetten asla geri durmıyacaktır.

Binaenaleyh sizlerden hassaten ricam:

Fazla ihtiyatî tedbirden doğacak hareketinizle kendiniz gibi hakikî vazifedar anaları da müşkül vaziyete sokmaktan tevakki etmenizdir.

ÇAPAMARKA müstahzaratını lûtfen ihtiyacınız kadar alınız. Bu münasebetle memleketin her tarafına şamil satış fiatlarımız aşağıda gösterilmiştir:

				Müessese Toptan satış fiatı	İstanbulda Perakende satış fiatı	Taşrada Perakende satış fiatı
PİRİNÇ UNU	250	gramlık	kutularda	19	22.5	25
MERCİMEK	»	»	»	19	22.5	25
BEZELYE	»	»	»	19	22.5	25
İRMİK	»	»	»	19	22.5	25
PATATES	»	»	»	26	30	32.5
KORNFLOR (Mısır nişastası)	»	»	»	26	30	32.5
PİRİNÇ Nişastası	»	»	»	26	30	32.5
YULAF UNU	»	»	»	30	32.5	35
BUĞDAY Nişastası	500	»	Torbalarda	45	50	55
PİRİNÇ UNU	»	»	»	35	40	45
TANE YULAF EZMESİ	500	»	Teneke kutularda	85	100	110

Taşra için İstanbuldaki ambarlara, İstanbul için piyasadaki mağazalara nakil, sandık ve çember masrafları müessesenin yukarıdaki satış fiatına dahildir.

BEŞİKTAŞ — ÇAPAMARKA M. NURİ ÇAPA

Şirketi Hayriyeden:

Şubatın 7 nci cumartesi sabahından itibaren yeni tarife basılıncıya kadar tatbikına zaruret hasıl olan tadilât:

1 — Pazardan başka günlerde sabahları Yenimahalle ve Beykozdan 5,20 de Köprüye, akşamları Köprüden Beykoza 21,10, Yenimahalleye 21,15 te hareket eden ilk ve son vapurlarla; Köprüden 11,05 te Yeniköye ve Beykozdan 14,40 ta Köprüye hareket eden vapurlar seferden kaldırılmıştır.

Bunlara mukabil hergün Köprüden 11,30 da Kavaklar postasını yapan vapur 20 dakika evvel hareketle fazla olarak Rumeli iskelelerine uğrıyacak ve A. Kavağından bu defa 13,10 da hareket ettirilecek vapur da Beykozdan itibaren Kandilliye kadar iki sahil iskelelerine uğrayarak Köprüye gelecektir.

2 — Cumartesi akşamları Köprüden 24,15 te Kavaklara kadar giden gece vapuru Çengelköyünde seferini bitirecektir.

3 — Kavaklarla Yenimahalle arasında kaldırılan iki seferle iskelelere muvasalat saatlerini ve aktarma değişikliklerini etraflı gösterir cedvellerin iskele ve vapurlara asılacağı sayın yolculara ilân olunur.

İkramiye adedi	İkramiye miktarı	İkramiye tutarı
	Lira	Lira
1	20.000	20.000
2	10.000	20.000
4	5.000	20.000
40	2.000	80.000
40	1.000	40.000
80	500	40.000
400	100	40.000
400	50	20.000
4000	10	40.000
80000	2	160.000
84967	Yekûn	480.000

Yüz bilette 21,24 bilet kazanacak

Tam bilet 2, yarım bilet 1 liradır.

Yüksek İktısad ve Ticaret Mektebi Müdürlüğünden:

1940 - 1941 ders yılı sonunda askerlik stajına çağırılan yedek subay talebelerimizden haziran ve eylûl imtihanlarına girmiyenler için ikinci sömestr başında bir imtihan devresi açılacaktır.

İlgililerin 20 şubat 942 tarihine kadar İdareye müracaatleri bildirilir. (1059)

SÜMER BANK MERİNOS FABRİKASI MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

İNŞAAT TEHİRİ

31 ikincikânun 1942 de yapılması mukarrer olan Cilimboz deresi kapatma ihalesinin görülen lüzum üzerine 16 şubat 1942 pazartesi günü saat 14 e tehir edildiği ilânen tebliğ olunur.

Beyoğlu Kadastro Müdürlüğünden:

Harbiye mahallesinin kadastrosu bitmiştir. Bu mahalleye aid kadastro tesbit şekilleri ve harçlarını gösterir cedvellerden bir nüshası Teşvikiye polis karakolu divanhanesine ve bir nüshası da Taksim Sıraserviler 48 No.da Beyoğlu Kadastro Müdürlüğü divanhanesine iki ay müddetle talik edilmiştir.

Plânlar Müdürlüktedir.

Alâkalıların bu plân ve harçları tetkik ederek bir itirazları varsa bu aski müddeti zarfında Müdürlüğe müracaatleri lüzumu 2613 numaralı Kadastro kanunu hükümlerine tevfikan ilân olunur. (1093)

T.C. Ziraat Bankası Eskişehir Şubesinden:

Eskişehir merkez kazasının Karapazar köyü dahilinde olup T.C. Ziraat Bankasının tasarrufunda bulunan Derbend çiftliği namile maruf araziyi ve çiftlik binasile müştemilâtını havi çiftlik 6/1/942 tarihinden itibaren bir ay müddetle müzayedeye konulmuştur. Mukadder kıymeti 16000 liradır. İhale 6/2/942 cuma günü saat 15 tedir. Görmek ve fazla malûmat almak istiyenlerin T.C. Ziraat Bankası Eskişehir şubesine müracaatleri ilân olunur. (192)

Fransızca bilen lise mezunu

BİR KIZ ARANIYOR

Taliblerin Kazlıçeşmede Mensucat Santral Limited Şirketine müracaatleri.

BEKLENMEKTE OLAN

POKER

TRAŞ BIÇAKLARI gelmiştir.

DİKKAT: POKER Traş bıçakları perakende olarak bütün Türkiyede

5 KURUŞTAN

fazla satılmıyacaktır.

Değirmen Müdür ve Muhasebecisi aranıyor

Devlet iktısadî teşekküllerile alâkalı bir un fabrikası için müdür ve muhasebeci aranmaktadır. Vazifeler ihtisas mevkii olduğundan ucretleri 3968 numaralı kanuna göre verilecektir. Müdürün ve muhasebecinin bu işlerde bilgi tecrübe sahibi olduklarını tevsik etmeleri lâzımdır.

İsteklilerin bir mektubla gazetemizde M. A. remzine müracaat etmeleri rica olunur. (9

Bilânço Zamanındayız

Muhasebe işlerinde mütehassıs bir zat, ticarethane veya fabrika için bilânço tanziminde ve muhasebe rüyetinde çalışmıya ve tasfiye, kontrol, hesabat tesisini deruhte etmeğe talibdir. Mektub adresi: Tophane Kılıçalipaşa Mescidi sokağı 5 numarada Ahsen Orpak ticarethanesi vasıtasile İrfan Hayati.

İstanbul Defterdarlığından:

Balıkhane müzayedesinde satılan balıkların yıkanması için Sarayburnu açıklarından temiz deniz suyu nakliyesi işi için temdiden yapılan açık eksiltmenin dahi talib zuhur etmemiş olduğundan eksiltmenin bir ay zarfında pazarlıkla ihalenin de 2 mart 942 pazartesi günü saat 14 te İstanbul Av Vergileri Müdüriyetinde icrasına karar verilmiş olduğundan talib olanların şartnameyi görmeği ve pazarlığa iştirak etmek üzere Av Vergileri Müdüriyetine müracaatleri ilân olunur. (106

VİYANA SERGİSİ

8 - 15 Mart 1942

Mümessili: K. A. Müller ve Şeriki

Minerva Han Galata Tel: 40090

Matbuat Umum Müdürlüğünden:

«La Turquie Kemaliste» mecmuasının bir numaradan 22 «22 dahil» numaraya kadar olmak üzere tam kolleksiyonu satın alınacağından ellerinde bu numaralardan kolleksiyonu olup da satmak istiyenlerin 10/2/942 tarihine kadar Ankarada Matbuat Umum Müdürlüğüne müracaat etmeleri. (99

Bursa Askerlik Şubesinden:

Aşağıda isimleri yazılı yedek subayların zaman geçirmeden hemen Bursa askerlik şubesine müracaatleri.

1 — Yd. P. asteğmen 47065 H. Kemal oğlu İstanbul 325 doğumlu Ekrem.

2 — Yedek P asteğmen 18351 Müslim oğlu İstanbul 315 doğumlu Mehmet Şevket Toygar.

3 — Yedek jandarma hesab memuru 2387 veya 2378 Hacı Ömer oğlu 3 doğumlu Mehmed Şevki. «2004» (107

İnhisarlar Umum Müdürlüğünden:

1 — Mevcud şartnamesi mucibince 14 M3 çıralı kereste ile 1 M3 kadar pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 13/2/942 cuma günü saat 10 da Kabataşta levazım binasının müteşekkil merkez mubayaa komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartname sözü geçen şubede görülebilir.

4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiat üzerinden yüzde 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatleri.

Sahib ve Başmuharriri: **YUNUS N**

Umumi neşriyatı idare eden Yazı müdürü: **HİKMET MÜNİF ÜLGE**

Cumhuriyet Matbaası

RADY

Bugünkü Program

7,30	Program	18,03	Fasıl
7,33	Müzik (Pl.)	19,00	Derdle
7,45	Haberler	19,15	Dans
8,00	Müzik (Pl.)	19,30	Haber
8,15	Evin saati	19,45	Yurd s
8,30	Müzik (Pl.)	20,15	Rad. G
	★	20,45	Şarkıla
12,30	Program	21,00	Ziraat
12,33	Şarkılar	21,10	Şarkıla
12,45	Haberler	21,30	Hikâye
13,00	Şarkılar	21,45	Orkest
13,30	Müzik (Pl.)	22,30	Haberl
	★	22,45	Dans m
18,00	Program	23,00	Kapanı

iZMiT'in

Başçeşme m si Kanlıbağ kiinde merhum Salâhaddin M aid 25 dönüm vüs'atinde yeni yet miş muntazam bir bağ satılıktır. silât Almak istiyenler Defterdarlı ridat kaleminde hulûsi Koral'a mü

DERMOJEN

YANIK, ÇATLAK, EKZEMA CİLD YARALARINA fevkalâde gelir. Derinin tazelenmesine yenilenmesine hizmet eder.

HER ECZANEDE BULUNUR

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk hâkimliğinden: 42/

Maçkada Vali konağı karşısında tam caddesinde 7 No. lı hanede s iken 21/1/942 tarihinde vefat eden Bakkalbaşının küçük çocuğu Se Bakkalbaşıya amcası Receb Bakka ve avukat Asım Sorgunun müşter vasi tayin edilmiş oldukları ilân nur. (9969)